

วันจันทร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘
ณ โรงแรมริชมอนด์ ถ. รัตนวิบูลย์ อ. เมือง จ. นนทบุรี

สารบัญ

1. เอกสารแนะนำโครงการสัมมนาและกำหนดการ
2. การพัฒนากฎหมายเพื่อส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ”
โดย เพ็ญโฉม แซ่ตั้ง ผู้อำนวยการมูลนิธิบูรณะนิเวศ
3. หลักการพื้นฐานและสาระสำคัญ ร่างพระราชบัญญัติการรายงานการปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ...
โดย นิชา รักพานิชมณี นักวิจัยมูลนิธิบูรณะนิเวศ
4. คำถาม-คำตอบ เกี่ยวกับการพัฒนากฎหมาย PRTR ของญี่ปุ่น
5. การเข้าถึงข้อมูลมลพิษ เปรียบเทียบไทย ญี่ปุ่น และสหรัฐฯ
6. ร่างพระราชบัญญัติการรายงานการปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ...

EnLW
มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม
ENLAWTHAI Foundation

การสัมมนาเพื่อส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ
เรื่อง “มลพิษอุตสาหกรรม กฎหมาย และสิทธิการเข้าถึงข้อมูลของชุมชน”

ร่วมจัดโดย

มูลนิธิบูรณะนิเวศ และมูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม

วันจันทร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๐๐ น. – ๑๕.๐๐ น.

ห้องเพอริตอท ชั้น ๓ โรงแรมริชมอนด์ ถ. รัตนธิเบศร์ อ. เมือง จ. นนทบุรี

ความเป็นมา

ในช่วงกว่าสามทศวรรษที่ผ่านมา การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทยมีการขยายตัวที่รวดเร็วและอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนับตั้งแต่ที่รัฐบาลดำเนินนโยบายกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาคตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๙) เป็นต้นมา ทำให้จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งขนาดกลางและขนาดใหญ่ทั่วประเทศเพิ่มสูงขึ้นถึง ๑๔๐,๐๐๐ กว่าโรง โรงงานเหล่านี้ได้ปล่อยสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมตลอดเวลา นอกจากนี้ยังทำให้การใช้สารเคมีสังเคราะห์จำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ในทุกภาคส่วนของการผลิตทั้งทางอุตสาหกรรม การเกษตร และการบริการต่างๆ พื้นที่หลายแห่งของประเทศจึงกลายเป็นแหล่งกำเนิดและแหล่งรองรับสารมลพิษ ทั้งในรูปของมลพิษทางอากาศ น้ำเสีย มลพิษในดิน และของเสียอันตรายอื่นๆ

ปัญหาดังกล่าวนับวันก็ยิ่งทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อสุขภาพของมนุษย์ สิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ และความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และก่อความเสียหายอย่างกว้างขวางต่อสังคม เศรษฐกิจ ความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศโดยรวม

ความเดือดร้อนนี้ก่อให้เกิดกระแสการต่อต้านการพัฒนาอุตสาหกรรมจากชุมชนที่แผ่กว้างออกไปเกือบทุกแห่ง เนื่องจากรัฐบาลให้น้ำหนักกับการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมและละเลยการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนและสิ่งแวดล้อมมานาน ขณะที่กฎหมายและกลไกการจัดการสิ่งแวดล้อมของประเทศที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันยังคงเน้นการใช้มาตรการกำกับและควบคุมเป็นหลัก เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายทาง ประชาชน หรือแม้แต่นักวิชาการของรัฐด้วยกันหลายแห่งก็ไม่เคยมีโอกาสรับรู้และเข้าถึงข้อมูลสารมลพิษที่ปล่อยจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ หรือข้อมูลเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายที่มีการผลิตและจัดเก็บในพื้นที่ต่างๆ ปัญหาดังกล่าวเป็น

อุปสรรคใหญ่ต่อการวางแผนจัดการและคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน การรักษาสีสิ่งแวดล้อม และฟื้นฟูพื้นที่ที่ปนเปื้อนสารมลพิษ

ด้วยเหตุนี้ มูลนิธิบูรณะนิเวศ มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม และผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม จึงร่วมกันขับเคลื่อนให้มีการตรากฎหมายเพื่อพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม (Pollutant Release and Transfer Register: PRTR) กฎหมายดังกล่าวจะเป็นมาตรการสำคัญสำหรับประเทศไทยในการเสริมสร้างประสิทธิภาพและความเข้มแข็งแก่หน่วยงานของรัฐในการประเมินสถานการณ์ปัญหามลพิษได้อย่างถูกต้อง และสามารถจัดการปัญหาดังแต่ต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลสารมลพิษ (Community Right to Know) ที่โรงงานอุตสาหกรรมหรือแหล่งกำเนิดต่างๆ ปล่อยออกมาสู่สิ่งแวดล้อม หรือมีการเคลื่อนย้ายในรูปของขยะอันตรายเพื่อนำไปบำบัดหรือกำจัดยังสถานที่ต่างๆ

มูลนิธิบูรณะนิเวศและมูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อมได้ร่วมกันจัดการสัมมนาครั้งนี้ขึ้นเพื่อนำเสนอแนวคิด วัตถุประสงค์ ประโยชน์ และแนวทางขับเคลื่อนร่างกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลสารมลพิษ สำหรับประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการลดการปล่อยสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและปลอดภัยแก่ชุมชนทุกแห่งในระยะยาว

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่ผู้ร่วมการสัมมนาเกี่ยวกับแนวคิด วัตถุประสงค์ ประโยชน์ และแนวทางขับเคลื่อนร่างกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลสารมลพิษ
๒. เพื่อเป็นเวทีสำหรับพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อการสนับสนุนซึ่งกันและกันในการขับเคลื่อนร่างกฎหมาย และกิจกรรมการเฝ้าระวังปัญหามลพิษของแต่ละพื้นที่ในอนาคต

องค์กรร่วมจัด: มูลนิธิบูรณะนิเวศ และมูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม

วัน เวลา สถานที่: วันจันทร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๐๐ น. – ๑๕.๐๐ น. ณ ห้องเพอริดอท ชั้น ๓ โรงแรม ริชมอนด์ ถ. รัตนนิลปุระ อ. เมือง จ. นนทบุรี

ผู้ร่วมสัมมนา: จำนวนประมาณ ๖๐ คน จากเครือข่ายประชาชนในพื้นที่ภาคกลางและจังหวัดใกล้เคียงที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรม โรงไฟฟ้า และขยะอันตราย รวมถึงองค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ ผู้แทนหน่วยงานราชการบางส่วนที่เกี่ยวข้อง และสื่อมวลชน

การสัมมนาเพื่อส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ

เรื่อง “มลพิษอุตสาหกรรม กฎหมาย และสิทธิการเข้าถึงข้อมูลของชุมชน”

ร่วมจัดโดย

มูลนิธิบูรณะนิเวศและมูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม

วันจันทร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๐๐ น. – ๑๕.๐๐ น.

ห้องเพอริดอท ชั้น ๓ โรงแรมริชมอนด์ ถ. รัตนวิบูลย์ อ. เมือง จ. นนทบุรี

๑๐.๐๐-๑๐.๓๐ น.

ลงทะเบียน

๑๐.๓๐-๑๒.๓๐ น.

กล่าวเปิดการสัมมนา หัวข้อ “มลพิษอุตสาหกรรม กฎหมาย และสิทธิการเข้าถึงข้อมูลของชุมชน”

โดย รศ.ดร. กอบกุล ราชะนาคร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม

หัวข้อการสัมมนา

๑) ทำไมต้องมีกฎหมายส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลสารมลพิษ

๒) ข้อจำกัดของพ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ และกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

๓) การต่อสู้เรื่องมลพิษของชุมชนที่นำมาสู่โครงการนำร่อง JICA – PRTR จังหวัดระยอง

๔) สาระและความสำคัญของกฎหมายส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ

วิทยากรร่วมนำเสนอ:

๑. คุณเพ็ญโฉม แซ่ตั้ง มูลนิธิบูรณะนิเวศ

๒. คุณนิชา รักพานิชย์ มูลนิธิบูรณะนิเวศ

๓. คุณสุรัชย์ ตรงงาม มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม

๑๒.๓๐ - ๑๓.๓๐ น.

ร่วมรับประทานอาหารกลางวัน

๑๓.๓๐ - ๑๕.๐๐ น.

ปรึกษาหารือถึงความร่วมมือในการขับเคลื่อนร่างกฎหมาย และกิจกรรมร่วมกันในการเฝ้าระวังมลพิษของแต่ละพื้นที่

การสัมมนาเพื่อส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ
เรื่อง “มลพิษอุตสาหกรรม กฎหมาย และสิทธิการเข้าถึงข้อมูลของชุมชน”
ร่วมจัดโดย
มูลนิธิบูรณะนิเวศ และมูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม

การพัฒนากฎหมายเพื่อส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ
และ PRTR (Pollutant Release and Transfer Register)

โดย: เพ็ญโฉม แซ่ตั้ง มูลนิธิบูรณะนิเวศ

วันจันทร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๐๐ น. – ๑๕.๐๐ น. โรงแรมริชมอนด์ ถ. รัตนธิเบศร์ จ. นนทบุรี

**การแพร่กระจาย-การปนเปื้อนสารมลพิษ
กับสิ่งที่คนไทยยังไม่รู้**

**การแพร่กระจาย-การปนเปื้อนสารมลพิษ
กับสิ่งที่คนไทยยังไม่รู้**

อะไรบ้างอยู่ในมลพิษอากาศ? เด็กนักเรียน ครู และชาวบ้านในพื้นที่มาบตาพุดไม่สามารถทนกลิ่นเหม็นจากหลายโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดได้ หลายคนเจ็บป่วยด้วยหลายโรค ในที่สุดกระทรวงศึกษาธิการต้องมีคำสั่งให้ย้ายโรงเรียนมาบตาพุดพ้นพิทยาคารออกจากพื้นที่ตั้งแต่ พ.ศ. 2540

ภาพจากหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

โรงเรียนมาบตาพุดพ้นพิทยาคาร พ.ศ. 2540

ปล่องเผาไหม้จากโรงแยกก๊าซธรรมชาติ และ
โรงงานปิโตรเคมีในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด

ปล่องเผาไหม้ (Flares) เป็นแหล่งกำเนิดสารมลพิษ
หลายชนิดที่มีอันตรายต่อสุขภาพรุนแรง
ปัจจุบัน ยังไม่มีกฎหมายควบคุมการเผาไหม้ทั้งใน
ประเทศไทย และไม่มีการตรวจวัดสารมลพิษทุก
ชนิดที่เกิดจากการเผาไหม้แบบนี้

อะไรบ้างอยู่ในมลพิษอากาศ? การรั่วไหลของสารเคมีจากคลังก๊าซ คลัง
น้ำมัน คลังเก็บสารเคมี ท่อส่งและข้อต่อต่างๆ ในโรงงานอุตสาหกรรม เป็น
แหล่งกำเนิดสารมลพิษในอากาศที่รุนแรงอีกแหล่งหนึ่ง การตรวจสอบปริมาณ
การรั่วไหลสามารถทำได้ แต่จะต้องมีกฎหมายควบคุมเช่นกัน

ภาพก๊าซรั่วในบริเวณวินไทยเมื่อวันที่ 23 มี.ค. 58 เวลา 13.30-
14.00 โดยประมาณ
เหตุการณ์ก๊าซรั่ว-สารเคมีรั่วเกิดขึ้นบ่อยมากในจังหวัดระยองและ
จังหวัดอื่นๆ ที่มีโรงงานอุตสาหกรรม

ภาพบนและล่างขวา: ท่อส่งก๊าซ/สารเคมีที่มีมากมายภายในนิคมอุตสาหกรรมหลายแห่งของจังหวัดระยองโดยมูลนิธิบูรณะนิเวศ

ภาพ: มุลนิธิบูรณะนิเวศ

น้ำฝนในอากาศที่ปนเปื้อน
สารมลพิษ สร้างความเสียหายแก่
พืชผลทางการเกษตร เช่น มะม่วง ขนุน
และพืชผักอื่น ๆ ทั้งในพื้นที่มาบตาพุด
และอีกหลายท้องที่ของประเทศ
แต่ก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ติดตาม
สืบค้น และพิสูจน์ข้อเท็จจริงและ
ป้องกันปัญหานี้

ภาพจากเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

ภาพ: มุลนิธิบูรณะนิเวศ

ภาพ: มุลนิธิบูรณะนิเวศ

ภาพจากเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

เราไม่เคยรู้เลยว่า ปลาตายจำนวนมากอย่างนี้
มีสาเหตุจากอะไรกันแน่

สำนักงาน NNT สังกัดกรมประมงเขาสัมพันธ์, 11 ต.บ. 57

อ.ระยอง, บสพ.เคส 10/15

อ.ระยอง, บสพ.เคส 14/15

น้ำเสียจากโรงงานทั้งที่มีการบำบัดและปล่อยทิ้งสู่แหล่งน้ำสาธารณะ
มีสารมลพิษที่ชนิด ชนิดละเท่าไร และมีอันตรายอะไรบ้าง

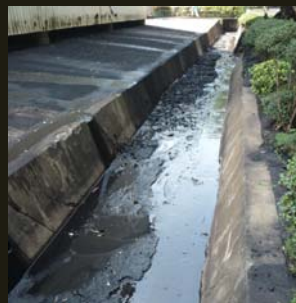
บอลลอยทิ้งน้ำเสียจากโรงงานในพื้นที่เขื่อนชลอน จะเขื่อนเรา กลายเป็นแหล่งมลพิษขนาดใหญ่หลายสิบไร่ - ยังไม่มีหนทางแก้ไข

น้ำเสียจากโรงงานในนิคมฯ มาบตาพุด ไหลลงคลองบางเบ็ด ก่อนออกทะเล, 16 มี.ค.58

ภาพถ่ายและกลาง: สำราญรับน้ำเสียจากโรงงานกระดาษและโรงไฟฟ้าถ่านหินในตำบลหาดขาม จังหวัดปราจีนบุรี, 2556

ASTVผู้จัดการออนไลน์ 15 มี.ค.58

เตาเผาที่ภูเก็ต

โรงบำบัดน้ำเสียของนิคมฯ มาบตาพุด

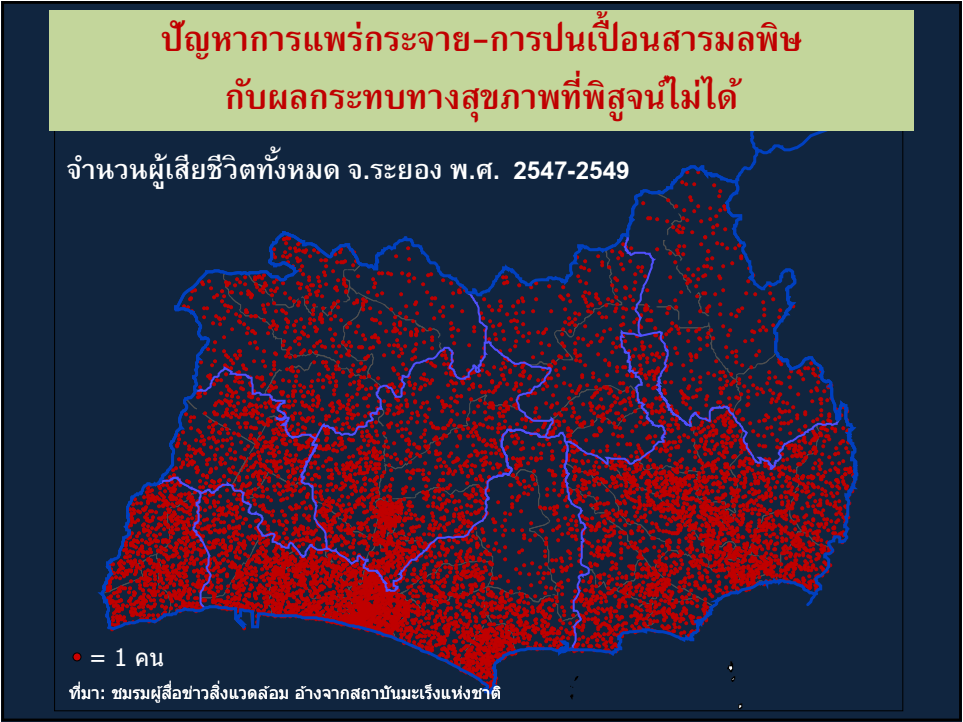
ถึงเวลาที่ประชาชนต้องรู้ว่า เตาเผาขยะ บ่อบำบัดและภาคตะกอนจากน้ำเสีย หลุมฝังกลบขยะอันตราย และบ่อทิ้งขยะต่าง ๆ มีสารมลพิษอะไรบ้าง แต่ละชนิดมีปริมาณเท่าไร เพื่อจะได้ช่วยกันป้องกันปัญหามลพิษและผลกระทบได้ทันการณ์

หลุมฝังกลบของบ.เจเนโก ในนิคมฯ มาบตาพุด

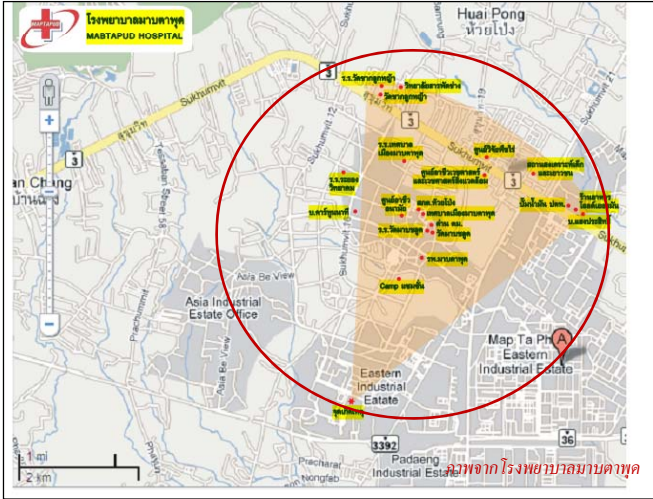

บ่อขยะมาบไฟ ชลบุรี ที่มีการปล่อยทิ้งขยะอันตรายจำนวนมาก

การเข้าถึงข้อมูลมีผลกระทบต่อการรักษาทางการแพทย์สูง

โรงพยาบาลมาบตาพุดต้องพึ่งตนเองในการศึกษาและประเมินการแพร่กระจายของก๊าซคลอรีนที่รั่วไหลจากถังบรรจุก๊าซ sodium hypochlorite ล้มภายในรั้วโรงงานของบริษัทหอดิตยา เบอร์ล่าเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2553 มีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวนมากที่ต้องรักษาฉุกเฉิน เนื่องจากก๊าซที่รั่วออกมาแพร่กระจายในรัศมีที่กว้างและส่งผลกระทบต่อชุมชน

ภาระของหน่วยงานรัฐที่ต้องตามสืบค้นว่าสารพิษอะไรอยู่ในสิ่งแวดล้อม

ภาพ: เดลินิวส์

ภาพ: a3.sphotos.ak.fbcdn.net; ไทยรัฐ

(บน) 16- 23 มี.ค. 57 --เพลิงไหม้ต่อเนื่อง 8 วัน ที่บ่อขยะเอกชนในพื้นที่ อบต.แพรกษาย่านนิคมฯ บางปู จ.สมุทรปราการ
(ล่าง) 5 พ.ค. 55 – สังเก็บบสารเคมีระเบิดที่โรงงาน บีเอสที อีลาสโตเมอร์ส นิคมฯ มาบตาพุด จ.ระยอง

ภาระของภาคประชาชนและผู้ที่ได้รับผลกระทบต้องช่วยกันพิสูจน์การปนเปื้อนของสารมลพิษในแหล่งน้ำและอากาศ

ภาพบน-ล่าง ด้านซ้าย กลุ่มศึกษาและรณรงค์ฯ ร่วมกับเครือข่ายศึกษา VOCs ที่ปนเปื้อนอยู่ในอากาศบริเวณเขตอุตสาหกรรมมาบตาพุดระหว่างปี 2547-2550

ภาพล่างขวา - ร่วมกับดร. อาภา หวังเกียรติ จากวิทยาลัยวิศวกรรม มหาวิทยาลัยรังสิตศึกษาการปนเปื้อนของโลหะหนักในบ่อน้ำดินและแหล่งน้ำบาดาลของ 25 ชุมชนเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุดเมื่อ ปี 2547-2548

**ทำไมต้องมีกฎหมาย
ส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลสารมลพิษ**

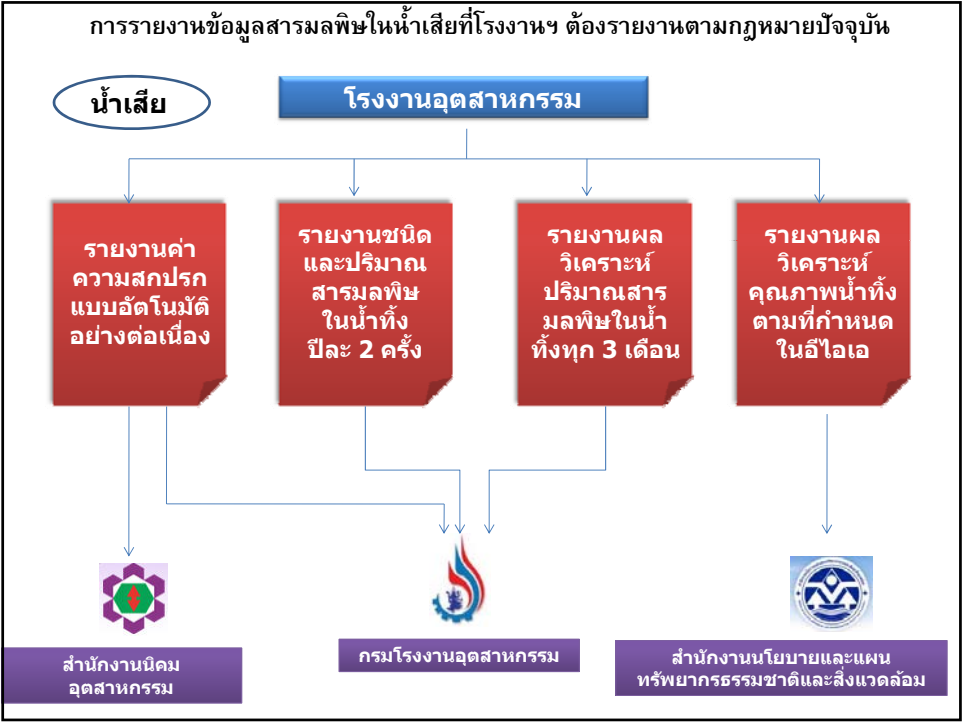
**กฎหมายหลักๆ ในปัจจุบัน
ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและจัดการมลพิษและสารเคมี**

- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550
- กฎหมายอื่นๆ อาทิเช่น
 - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมี พ.ศ. 2534
 - ประกาศกรมเจ้าท่าที่ 67/2534

ตัวอย่างเช่น

**โรงงานอุตสาหกรรมมีหน้าที่ต้องรายงานข้อมูลเกี่ยวกับสารมลพิษในน้ำเสีย
ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม และกฎหมายสิ่งแวดล้อม**

- 1) ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดให้โรงงานที่ต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียต้องติดตั้งเครื่องมือหรือเครื่องอุปกรณ์พิเศษและเครื่องมือหรือเครื่องอุปกรณ์เพิ่มเติม (พ.ศ. 2547) ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2548) ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2549) และฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2552)
- 2) ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2525) เรื่อง หน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน
- 3) ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 22 (พ.ศ. 2528) เรื่อง หน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน
- 4) ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การจัดทำรายงานชนิดและปริมาณสารมลพิษที่ระบายออกจากโรงงาน (พ.ศ. 2553)
- 5) การรายงานข้อมูลมลพิษน้ำตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535

ชนิดสารมลพิษที่รายงานมีอะไรบ้าง?	
น้ำเสีย 1. ปริมาณน้ำเสีย อัตราการไหลของน้ำทิ้ง และปริมาณการใช้ไฟฟ้า 2. ปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายน้ำ (ทีดีเอส) 3. สารแขวนลอย 4. บีโอดี 5. ซีโอดี 6. โลหะหนักตามคุณลักษณะ น้ำเสียจากโรงงานแต่ละประเภทพารามิเตอร์ที่กำหนดในรายงานอีไอเอ (โดยให้ใช้ผลการตรวจวัดจริงในการรายงาน) ได้แก่ ปรอท เซเลเนียม แคดเมียม ตะกั่ว อาร์เซนิก เฮกซะวาเลนไทโครเมียม ไตรวาเลนไทโครเมียม บาเรียม นิกเกิล ทองแดง สังกะสี แมงกานีส	น้ำเสีย (ต่อ) 7. ซัลไฟด์ คิดเทียบเท่าเป็นไฮโดรเจนซัลไฟด์ 8. ไซยาไนต์ คิดเทียบเท่าเป็นไฮโดรเจนไซยาไนต์ 9. ฟอर्मัลดีไฮด์ 10. สารประกอบฟีนอล 11. คลอรีนอิสระ 12. สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช (pesticide) 13. อุณหภูมิ 14. สี 15. กลิ่น 16. น้ำมันและไขมัน 17. ค่าทีเคเอ็น

การรายงานข้อมูลสารมลพิษในอากาศเสียที่โรงงานอุตสาหกรรม

ต้องรายงานตามกฎหมายในปัจจุบัน

1) โรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม จะต้องรายงานผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศเป็นประจำทุก 6 เดือน ส่งต่อสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมที่โรงงานตั้งอยู่เป็นประจำทุก 6 เดือน

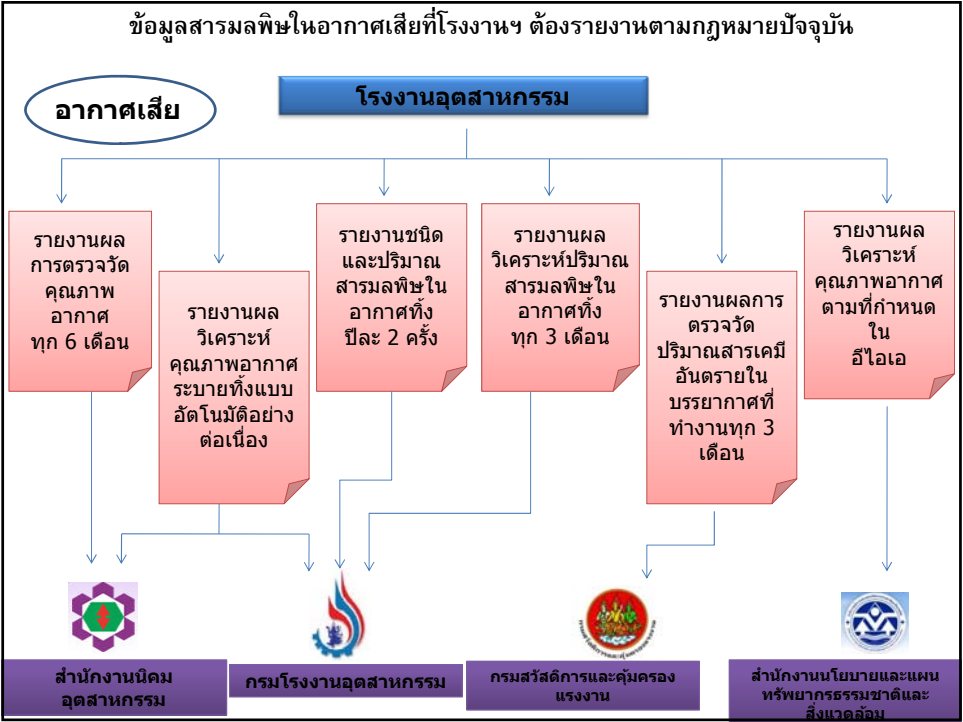
2) รายงานผลวิเคราะห์คุณภาพอากาศระบายทิ้งแบบอัตโนมัติอย่างต่อเนื่อง โดยโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและใกล้เคียงส่งสัญญาณไปยังสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ส่วนโรงงานอื่น ๆ ส่งสัญญาณไปยังระบบตรวจสอบมลพิษระยะไกลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม

3) รายงานชนิดและปริมาณสารมลพิษในอากาศเสียปีละ 2 ครั้ง ส่งต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม

4) รายงานผลวิเคราะห์ปริมาณสารมลพิษในอากาศเสียทุก 3 เดือน ส่งต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม แต่ในปัจจุบันกรมโรงงานอุตสาหกรรมได้กำหนดให้รายงานเช่นเดียวกับรายงานชนิดและปริมาณสารมลพิษในน้ำทั้งปีละ 2 ครั้งแทน

5) รายงานคุณภาพอากาศเสียตามมาตรการป้องกันและติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ระบุไว้ในรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรืออีเอ ซึ่งเจ้าของโครงการต้องจัดทำรายงานส่งต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามระยะเวลาที่กำหนด

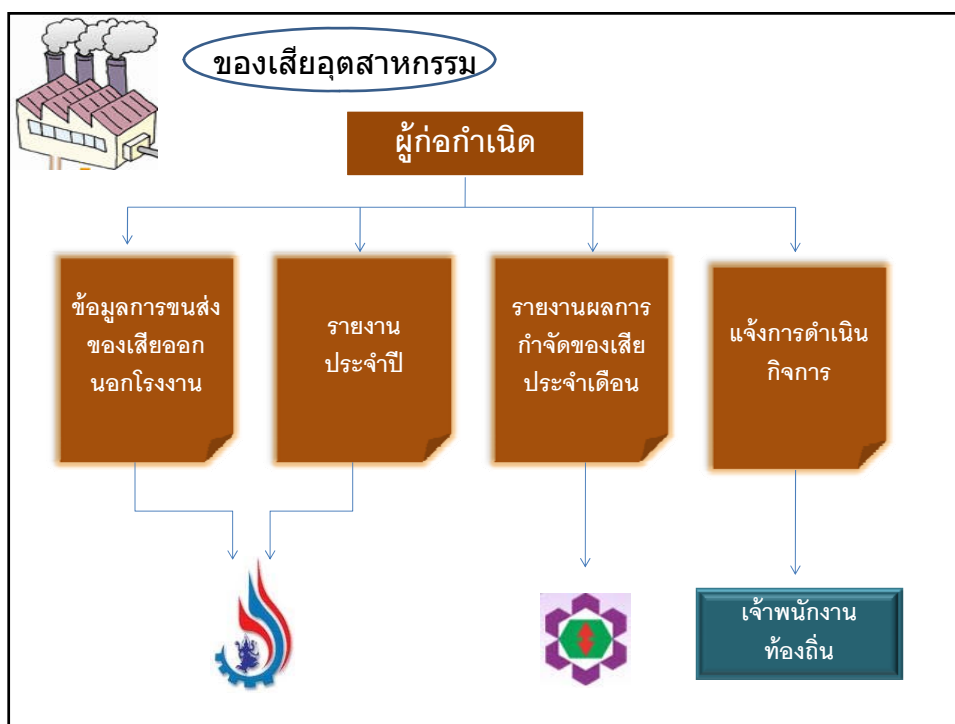
6) รายงานผลการตรวจวัดปริมาณสารเคมีอันตรายในบรรยากาศบริเวณที่ทำงานทุก 6 เดือน ส่งต่อกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

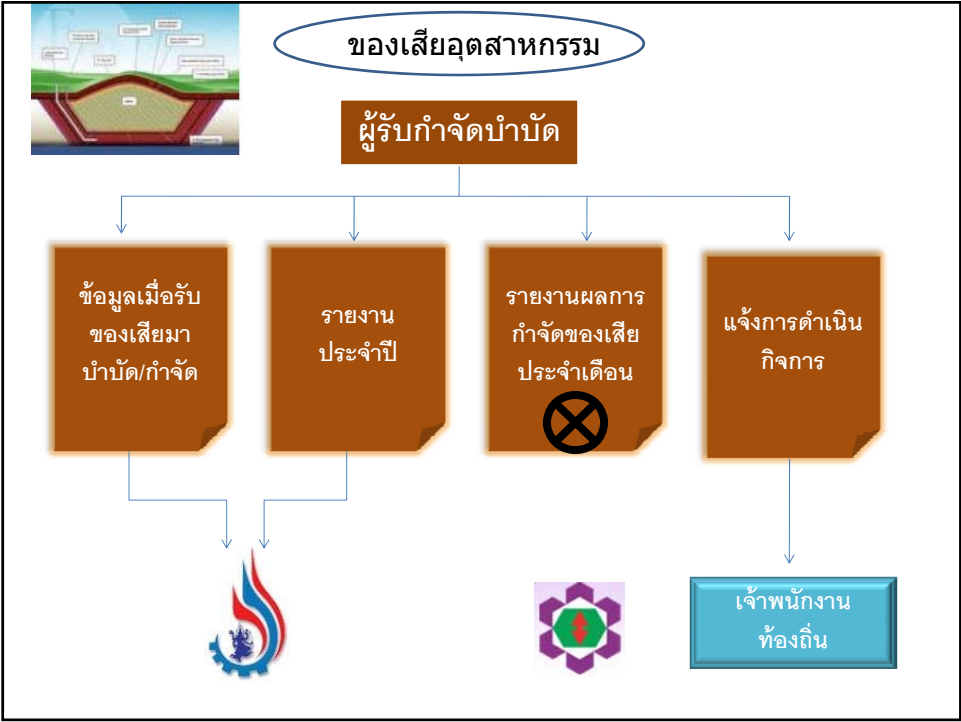

ชนิดสารมลพิษในอากาศเสียที่จะต้องรายงานมีอะไรบ้าง?

อากาศเสีย

1. อัตราการระบาย
2. SO₂
3. NO_x
4. ฝุ่นละออง (TSP)
5. Total VOCs
6. คาร์บอนมอนอกไซด์ (Carbon monoxide)
7. พารามิเตอร์ที่กำหนดในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (โดยให้ใช้ผลการตรวจวัดจริงในการรายงาน)
8. ผลการตรวจวัดปริมาณสารเคมีอันตราย ที่ปนเปื้อนอยู่ในบรรยากาศบริเวณสถานที่ทำงานและสถานที่เก็บ (ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมี พ.ศ. 2534 ซึ่งกำหนดไว้ทั้งหมด 1,760 รายการ)

รายการข้อมูลเกี่ยวกับสารมลพิษในของเสียที่ต้องรายงาน (ณ ธันวาคม 2553)				
ชื่อประกาศฯ	พารามิเตอร์/สารมลพิษที่ต้องรายงานโดย	ผู้ที่ต้องรายงาน	วิธีรายงานข้อมูล	รายงานต่อ/ความถี่
ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดของเสียอันตรายที่ปลอดภัย	การรายงานตามกฎหมายเหล่านี้ไม่สามารถบอกได้ว่า ขยะหรือของเสียอุตสาหกรรมมีสารมลพิษกี่ชนิดปะปนอยู่ แต่ละชนิดมีมากน้อยอย่างไร เมื่อไม่มีข้อมูลเหล่านี้ การบำบัดและกำจัด จะไม่สามารถบอกได้ว่าปลอดภัยหรือมีอันตรายแค่ไหน อย่างไรบ้าง			กรอ. / ประจำปี
				ทุกครั้งที่มีของเสีย / รับของเสีย
ประกาศการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ที่ 2553 เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้วในนิคมอุตสาหกรรม			เอกสาร	กนอ. / ทุกเดือน
พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550	แจ้งการดำเนินการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น	โรงงานที่มีของเสียอันตราย, ผู้รับเก็บ ขนหรือกำจัด	ระบบเอกสาร	เจ้าพนักงานท้องถิ่น

ชนิดสารมลพิษในกากของเสียที่ต้องรายงานมีอะไรบ้าง?

กากของเสีย

- รายละเอียดเกี่ยวกับของเสีย เช่น รหัสชนิด และประเภทของเสีย ปริมาณ การกำจัด แจ้งข้อมูลการขนส่งของเสียออกนอกโรงงาน
- แจ้งข้อมูลเมื่อรับของเสียเข้ามาในโรงงาน
- ผลการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช้แล้วประจำเดือน
- แจ้งการดำเนินการเกี่ยวกับของเสียอันตรายเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

เหตุผลที่ต้องพัฒนามกฎหมายใหม่

ข้อจำกัดของกฎหมายโรงงาน และกฎหมายสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน

1. การจัดการมลพิษที่ปลายท่อ (end of pipe control)
 - เน้นตรวจสอบและควบคุมการปล่อยของเสียจากแหล่งกำเนิด ก่อนระบายทิ้งสู่สิ่งแวดล้อม
 - เน้นเทคนิคหรือวิธีการกำจัด-บำบัดสารมลพิษในอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสียจากโรงงาน ซึ่งเป็นการควบคุมหรือจัดการที่ขั้นตอนสุดท้ายก่อนระบายของเสียเหล่านั้นออกมา
 - มีข้อมูลเฉพาะความเข้มข้นของสารมลพิษตามมาตรฐานการระบายทิ้งจากแหล่งกำเนิด และข้อมูลมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม (น้ำ อากาศ และดิน) ทั้งสองมาตรฐานไม่บอกปริมาณที่ปล่อยจากแหล่งกำเนิดแต่ละประเภท — ไม่สามารถบอกคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่แท้จริงได้
 - ชนิดของสารมลพิษที่ควบคุมตามมาตรฐานมีเพียง 5 - 20 สาร ขณะที่สารมลพิษที่มีการระบายสู่สิ่งแวดล้อม มีหลายร้อยสารหรือกลุ่มสาร
 - ข้อมูลจากกฎหมายปัจจุบันไม่เพียงพอต่อการนำไปวางแผนป้องกันสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยมลพิษ ลดความเสี่ยงของแต่ละพื้นที่ และไม่สามารถใช้รับมือกับภัยพิบัติฉุกเฉินได้ ฯลฯ

ข้อจำกัดของกฎหมายโรงงาน
และกฎหมายสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน

2. ไม่สามารถแก้ปัญหาการขาดเอกภาพในการจัดการฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานราชการภายใต้กระทรวงต่างๆ ได้

3. ไม่ครอบคลุมการรายงานแหล่งกำเนิดที่ไม่ใช่โรงงานอุตสาหกรรม

4. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ ไม่ครอบคลุมเรื่องการพัฒนาฐานข้อมูลตามระบบ PRTR จึงไม่สามารถมีผลคุ้มครองถึงสิทธิการเข้าถึงข้อมูลสารมลพิษได้

5. กฎหมายโรงงานและกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่ใช้อยู่ มีข้อจำกัดอีกหลายประการ ได้แก่

- หน่วยงานที่เชื่อถือได้และมีอำนาจหน้าที่จะทำหน้าที่รับรายงาน ประมวลผลข้อมูลเชิงเทคนิค ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของรายงานที่ส่งมาจากแหล่งกำเนิดมลพิษทั่วประเทศ และเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะตามกำหนดเวลาของปี รวมถึงดำเนินการฐานข้อมูลให้ต่อเนื่อง และคงที่
- การกำหนดโทษทางปกครอง โทษทางอาญาและทางแพ่ง
- การขยายบทบาทองค์กรส่วนท้องถิ่นเรื่องการตรวจสอบและการใช้ประโยชน์จากการรายงานข้อมูลจากแหล่งกำเนิด

มาตรฐานสิ่งแวดล้อมภายในรั้วโรงงาน ต่ำกว่า มาตรฐานสิ่งแวดล้อมทั่วไป แต่มลพิษไม่จำกัดภายในรั้วโรงงาน		
สารมลพิษ	ค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศของไทย - ตัวอย่างเปรียบเทียบ	
	ปลายปล่องโรงงาน	อากาศทั่วไป
คาร์บอนมอนนอกไซด์ (CO)	690-870 พีพีเอ็ม (แล้วแต่กระบวนการผลิต)	9 พีพีเอ็ม (เฉลี่ย 8 ชม.) 30 พีพีเอ็ม (เฉลี่ย 1 ชม.)
ไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO ₂)	200-550 พีพีเอ็ม (แล้วแต่ชนิดโรงงานและเชื้อเพลิง)	0.03 พีพีเอ็ม (เฉลี่ย 1 ปี) 0.17 พีพีเอ็ม (เฉลี่ย 1 ชม.)
ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO ₂)	60-950 พีพีเอ็ม (แล้วแต่กระบวนการผลิต)	0.04 พีพีเอ็ม (เฉลี่ย 1 ปี) 0.12 พีพีเอ็ม (เฉลี่ย 24 ชม.) 0.30 พีพีเอ็ม (เฉลี่ย 1 ชม.)
สารตะกั่ว (Pb)	24-30 มก./ลบ.ม. (แล้วแต่กระบวนการผลิต)	0.0015 มก./ลบ.ม. (เฉลี่ย 1 เดือน)
1,2-ไดคลอโรอีเทน	5 มก./ลบ.ม. (อุตสาหกรรมบางชนิดเท่านั้น)	0.4 มก./ลบ.ม. (เฉลี่ย 1 ปี)
1,3-บิวทาไดอีน	5 มก./ลบ.ม. (อุตสาหกรรมบางชนิดเท่านั้น)	0.33 มก./ลบ.ม. (เฉลี่ย 1 ปี)
หมายเหตุ พีพีเอ็ม = ส่วนในล้านส่วน ; มก./ลบ.ม. = มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร		
ที่มา: ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง ปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน พ.ศ. 2549; ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2538); ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2538); ฉบับที่ 21 (พ.ศ. 2544); ฉบับที่ 28 (พ.ศ. 2550); ฉบับที่ 30 (พ.ศ. 2550); ฉบับที่ 33 (พ.ศ. 2552); ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมเมื่อ พ.ศ. 2553; ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งสารเบนซีนและสาร 1,3-บิวทาไดอีน จากโรงงานอุตสาหกรรมเมื่อ พ.ศ. 2557		

การต่อสู้เรื่องมลพิษของชุมชน สู่โครงการนำร่อง JICA – PRTR จังหวัดระยอง

ประเทศไทย และการพัฒนา PRTR การพัฒนากฎหมายส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ

รัฐบาลไทยไม่ให้ความสำคัญ

- ตั้งแต่พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน รัฐบาลคงเน้นแต่การส่งเสริมและขยายการลงทุนอุตสาหกรรมโดยไม่เข้มงวดจริงจังที่จะควบคุมการปล่อยสารมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม จนทำให้ประชาชนในหลายพื้นที่เดือดร้อนและเกิดแรงต่อต้านการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง และอีกหลายจังหวัดของประเทศ
- กรมควบคุมมลพิษเคยมีความพยายามพัฒนาโครงการนำร่อง PRTR ระยะเวลา 5 ปี (2543-2547) ที่จังหวัดระยอง แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากขาดทรัพยากรความรู้ และไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนและหน่วยงานรัฐที่กำกับดูแลโรงงาน

ประเทศไทย และการพัฒนา PRTR

การพัฒนากฎหมายส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ

แรงต่อต้านมลพิษจากประชาชน

- การต่อต้านโครงการใหม่ เช่น โรงไฟฟ้า นิคมอุตสาหกรรมและโรงงานอุตสาหกรรม การร้องเรียนจนถึงขั้นการชุมนุมประท้วงโรงงานที่ปล่อยมลพิษ
- การฟ้องกระบวนการยุติธรรม – คดีปกครองและคดีแพ่งเกี่ยวกับปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เพิ่มสูงขึ้นมากในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา
- การฟ้องศาลปกครองของเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกให้ยุติโครงการปิโตรเคมีและอุตสาหกรรมต่อเนื่องใหม่ 76 โครงการในจังหวัดระยอง เมื่อปี พ.ศ. 2552 มีผลทำให้ภาคเอกชนเสียหายหนักเพราะไม่สามารถเดินทางลงทุนได้ เป็นแรงกดดันที่ทำให้มีการพัฒนาระบบ PRTR ในเวลาต่อมา
- กรมควบคุมมลพิษให้เหตุผลประการหนึ่งในการพัฒนาระบบนี้ว่า

"การขยายตัวอย่างรวดเร็วของเขตพื้นที่อุตสาหกรรมและเขตเมืองในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนามริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ในจังหวัดระยองและจังหวัดชลบุรี ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดให้เป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้า โรงกลั่นน้ำมัน โรงแยกก๊าซ อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและโครงการความร่วมมือการวิชาการกับประเทศญี่ปุ่นในการพัฒนาระบบทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ"

..แม้ว่าอุตสาหกรรมจะเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้มหาศาลให้กับประเทศ และสร้างงานให้แก่ประชาชนในพื้นที่ แต่ขณะเดียวกันการพัฒนาดังกล่าวก่อให้เกิดมลพิษรูปแบบต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ความเป็นอยู่ และสภาพสิ่งแวดล้อมโดยรวม"

ประเทศไทย และการพัฒนา PRTR

การพัฒนากฎหมายส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ

รัฐบาลไทยยอมรับพัฒนาระบบ PRTR

- รัฐบาลไทยได้รับคำแนะนำจากรัฐบาลญี่ปุ่นให้พัฒนาระบบ PRTR ขึ้นมาแก้ปัญหาพิษในพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง
- การพัฒนาโครงการนำร่อง PRTR ที่ จ.ระยอง

กรมควบคุมมลพิษ การนิคมอุตสาหกรรมฯ และกรมโรงงานฯ ร่วมกับ JICA พัฒนาโครงการนำร่องเพื่อจัดทำ "ทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ" (PRTR) ที่จังหวัดระยอง หรือ เรียกว่าโครงการ JICA-PRTR มีระยะเวลาดำเนินงานปี 2555-2558

เอกสารเผยแพร่ของกรมควบคุมมลพิษ

ประเทศไทย และการพัฒนา PRTR
การพัฒนากฎหมายส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ

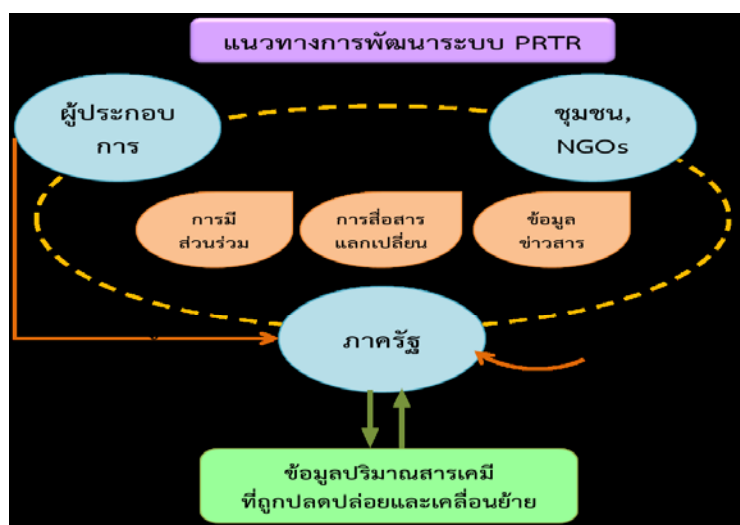
กรมควบคุมมลพิษ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมโรงงานอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ JICA ญี่ปุ่น ร่วมกันจัดทำโครงการพัฒนาระบบการจัดทำทะเบียนการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register: PRTR) เพื่อทำโครงการนำร่องการรายงานข้อมูลมลพิษที่ปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม โดยลงนามความร่วมมือเมื่อ 8 ก.ค. 53 มีระยะเวลาดำเนินการ 4 ปี

โครงการนำร่อง JICA – PRTR
ที่จังหวัดระยองและความคืบหน้า

วัตถุประสงค์ JICA PRTR

1. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทต่างๆ สู่สาธารณชน
2. เพื่อลดและแก้ไขปัญหาการปลดปล่อยมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม
3. เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามแผนการจัดการสารเคมีทั้งในและระหว่างประเทศ
4. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหรือกลไกในการติดตามตรวจสอบมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทต่างๆ รวมทั้งการกำหนดนโยบายการจัดการสารเคมีและมลพิษของหน่วยงานราชการ

แนวทางการพัฒนา PRTR ของโครงการ JICA PRTR

สรุปจำนวนแหล่งกำเนิดมลพิษแบบ point sources ในจังหวัดระยอง ตามโครงการ PRTR ระยอง	
ภาคส่วน	จำนวนแหล่งกำเนิดมลพิษ Point Source ที่ต้องรายงาน (โดยประมาณ) *
โรงงานในพื้นที่ต่างๆ	
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย **	411
- เขตประกอบการ/ชุมชน/สวน/ที่ดินอุตสาหกรรม **	116
- โรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่นอกนิคมอุตสาหกรรมฯ หรือนอกเขตประกอบการอุตสาหกรรม **	617
โรงงานรับบำบัด/กำจัดของเสีย	
- โรงงานบำบัดของเสียรวม	17
- โรงงานฝังกลบสิ่งปฏิกูล	82
- โรงงานนำของใช้แล้วกลับมาเป็นวัตถุดิบรีไซเคิล	31
สถานประกอบการที่ไม่ใช่โรงงาน	
- โรงพยาบาล	11
- สถาบันการศึกษา (ระดับอุดมศึกษาและวิทยาลัย)***	11
- คลังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง	16
- รวม	1312
หมายเหตุ * ตัวเลขโดยประมาณและอาจมีแหล่งกำเนิดที่ถือครองสารเคมีน้อยกว่า 1 ตันต่อปี ** จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมสำหรับโครงการนำร่องในพื้นที่จังหวัดระยอง *** จำนวนสถาบันการศึกษาดังกล่าว ยังไม่ได้มีการสำรวจว่ามีห้องปฏิบัติการหรือไม่ และยังไม่มีการสำรวจขนาดของกิจการในพื้นที่จังหวัดระยอง	

โครงการนำร่อง PRTR จ.ระยอง เปรียบเทียบกับ PRTR ในต่างประเทศ	
PRTR ระยอง	PRTR สากล
สารเคมี 107 ชนิด เกณฑ์การเลือกสารเคมีที่จะต้องรายงาน เลือกจากความเป็นพิษและปริมาณการถือครองสารเคมี ≥ 1 ตันต่อปี	สหรัฐฯ - สารเคมี 666 ชนิด ญี่ปุ่น - สารเคมี 372 ชนิด สหภาพยุโรป - สารเคมี 91 ชนิด (แต่เกณฑ์ปริมาณสารเคมีในครอบครองต่ำกว่ามาก บางกรณี ≥ 1 กก./ปี)
เปิดเผยข้อมูลรายอำเภอ รายจังหวัด	เปิดเผยข้อมูลรายกิจการ
รายงานข้อมูลโดยสมัครใจ	รายงานข้อมูลโดยกฎหมายบังคับ ทุกปี

โครงการนำร่อง PRTR จ.ระยอง เปรียบเทียบกับ PRTR ในต่างประเทศ	
PRTR ระยอง	PRTR สากล
แหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องเปิดเผยข้อมูล 1) โรงงานอุตสาหกรรม - อุตสาหกรรมการผลิต 7 ประเภท หากถือครองสารเคมีอย่างน้อย 1 ตัน/ปี - โรงงานผลิตภัณฑ์เคมี สารเคมี หรือวัสดุเคมี (ซึ่งไม่ใช่ปุ๋ย) (42) - โรงงานปุ๋ยและสารกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ (43) - โรงงานพลาสติกสังเคราะห์ ยางสังเคราะห์ พลาสติกหรือเส้นใยสังเคราะห์ (ซึ่งไม่ใช่เส้นใยแก้ว) (44) - โรงงานผลิตภัณฑ์สี น้ำยาเคลือบเงา น้ำยาคัดน้ำยาขัดเงา วัสดุอุดรอยรั่ว น้ำยาเคลือบกันน้ำ (45) - โรงงานที่เกี่ยวข้องยา (46) - โรงงานที่เกี่ยวข้องกับสบู่ เครื่องสำอาง หรือการเสริมความงาม (47) - โรงงานที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เคมีที่มีลักษณะเฉพาะ (48) - โรงงานบำบัด/กำจัดของเสีย (101,105,106) 2) แหล่งกำเนิดที่ไม่ใช่โรงงาน (แพร่กระจาย) คลังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง โรงพยาบาล 30 แห่ง ห้องปฏิบัติการในสถานศึกษา ภาคเกษตร ชุมชน การคมนาคม ฯลฯ	สหรัฐอเมริกา “โรงงานอุตสาหกรรม รวมอุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษแต่ไม่ใช่อุตสาหกรรมการผลิตทั่วไป เช่น โรงไฟฟ้าถ่านหิน เหมืองแร่” ญี่ปุ่น/ยุโรป “โรงงาน โรงไฟฟ้า เหมืองแร่ และแหล่งกำเนิดแบบแพร่กระจาย”

เปรียบเทียบประเภทกิจการที่ต้องรายงานข้อมูล ญี่ปุ่น ไทย และสหรัฐฯ		
ญี่ปุ่น	ไทย	สหรัฐอเมริกา
กิจการ 23 ประเภท	อุตสาหกรรมการผลิต 7 ชนิด	8 ประเภทอุตสาหกรรม
1. เหมืองโลหะ 2. การผลิตปิโตรเลียมดิบและก๊าซธรรมชาติ 3. อุตสาหกรรมการผลิต 4. การผลิต การส่งถ่าย และการจ่ายไฟฟ้า 5. การผลิตก๊าซ 6. แหล่งพลังงานความร้อน 7. ระบบน้ำเสีย 8. ระบบขนส่งราง 9. โกดัง (เฉพาะธุรกิจจัดเก็บผลิตภัณฑ์การเกษตร หรือเก็บก๊าซหรือของเหลวในถังก) 10. การค้าส่งปิโตรเลียม 11. การค้าส่งเชื้อเพลิง (เฉพาะธุรกิจรวบรวมสิ่งของในเครื่องปรับอากาศรถยนต์ หรือธุรกิจแยกชิ้นส่วนเครื่องปรับอากาศรถยนต์จากตัวรถ) 12. การค้าส่งเครื่องยนต์ (เฉพาะธุรกิจรวบรวมสิ่งของที่อยู่ในเครื่องปรับอากาศรถยนต์) 13. ร้านขายเชื้อเพลิง 14. ร้านซักรีด ซักแห้ง 15. ร้านอัดถาวรภาพ 16. ร้านซ่อมบำรุงรถยนต์ 17. ร้านซ่อมบำรุงเครื่องจักร 18. บริการตรวจสภาพสินค้า 19. บริการรับรองคุณภาพการตรวจวัด (ไม่รวมการรับรองคุณภาพการตรวจวัดทั่วไป) 20. ธุรกิจกำจัดของเสียในครัวเรือน (เฉพาะธุรกิจกำจัดของเสีย) 21. ธุรกิจกำจัดของเสียอุตสาหกรรม (รวมถึงธุรกิจกำจัดของเสียอุตสาหกรรมที่อยู่ภายใต้การควบคุมพิเศษ) 22. สถาบันการศึกษาระดับสูง (รวมถึงสถานที่ต่อเนื่อง ไม่รวมสถาบันทางมนุษยศาสตร์) 23. สถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ	(1) ไม่มีผลิตภัณฑ์จากไม้ และเครื่องเรือน (2) สารเคมี ผลิตภัณฑ์ทางเคมี และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (3) ผลิตภัณฑ์ยาง (4) ผลิตภัณฑ์พลาสติก (5) ผลิตภัณฑ์เหล็กขั้นพื้นฐาน และผลิตภัณฑ์ขึ้นรูป (6) เครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ (7) อุปกรณ์การขนส่ง ไม่รวมรถยนต์	1. อุตสาหกรรมการผลิตสารเคมี (สถานประกอบการที่มีการเปลี่ยนวัสดุหรือสารเคมีทั้งทางกลและทางเคมีให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่) 2. อุตสาหกรรมเหมืองโลหะ (ยกเว้นการให้บริการเกี่ยวกับเหมืองโลหะ แร่ยูเรเนียม เรเดียม และวานาเดียม) 3. อุตสาหกรรมเหมืองถ่านหิน (ยกเว้นการให้บริการเกี่ยวกับเหมืองถ่านหิน) 4. อุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้า (เฉพาะโรงไฟฟ้าที่มีการเผาถ่านหินและหรือน้ำมันเพื่อผลิตไฟฟ้าจำหน่ายเชิงพาณิชย์) 5. อุตสาหกรรมการบำบัด เก็บ และกำจัด (เฉพาะโรงงานที่ควบคุมภายใต้ Resource Conservation and Recovery Act, Subtitle C, 42 U.S.C. Section 6921 et seq.) 6. อุตสาหกรรมบริการบำบัดสารทำลาย (เฉพาะโรงงานที่ให้บริการบำบัดสารทำลายที่มีสัญญาหรือค่าธรรมเนียม) 7. อุตสาหกรรมจำหน่ายสารเคมี (สถานประกอบการที่ขายสารเคมีและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง) 8. อุตสาหกรรมคลังปิโตรเลียมขนาดใหญ่ (สถานประกอบการที่ขายส่งน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมจากคลังเก็บขนาดใหญ่) *** รวมสถานประกอบการของภาครัฐตามที่กำหนดใน Executive Order 13423 รวมถึงเรือนจำของรัฐ สวนสาธารณะ และโรงพยาบาลของรัฐ ที่เข้าเกณฑ์จำกัดด้านคนแรงแและปริมาณสารเคมีที่เข้าข่ายควบคุมตาม TRI ด้วย

ความเป็นมาของการส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูล
สารมลพิษ และการพัฒนากฎหมาย PRTR

ความเป็นมาของ
กฎหมายส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษในประเทศต่าง ๆ

พ.ศ. 2535: การประชุมสุดยอดสิ่งแวดล้อมโลก (EARTH Summit) ที่กรุงริโอ เดอจาเนโร บราซิล
ผู้นำโลกหรือผู้แทนจากหนึ่งร้อยกว่าประเทศมีความเห็นร่วมกันว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมที่
เกิดขึ้นทั่วโลกในหลายสิบปีที่ผ่านมา

สร้างความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของคนอย่างรุนแรง
เพื่อยับยั้งหายนะในอนาคต โลกของเราจำเป็นต้องมุ่งสู่ทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนขึ้น
รัฐบาลทุกประเทศควรต้องปฏิบัติตามหลักการในปฏิญญาริโอ และแผนปฏิบัติการ 21

1. ปฏิญญาริโอ ข้อ 10 (Rio Declaration)

การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดต้องตั้งอยู่บนหลักการและแนวทาง 3 ข้อ

- 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่เกี่ยวข้องทุกส่วนและทุกระดับ
- 2) การเข้าถึงข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐอย่างเหมาะสม รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและสารอันตรายในพื้นที่ชุมชน
- 3) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน

รัฐบาลต้องอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้สามารถเข้าถึงหรือได้รับเอกสาร
ของทางราชการ และรัฐต้องแก้ไขและปรับปรุงสิ่งต่างๆ เพื่อสนับสนุนหลักการทั้ง 3 ข้อนี้

ความเป็นมาของ
กฎหมายส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษในประเทศต่าง ๆ

2. แผนปฏิบัติการ (Agenda 21)

- ลดการปนเปื้อนสารมลพิษในสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพื้นที่อุตสาหกรรม เพราะสารมลพิษมีผลกระทบต่อโครงสร้างทางพันธุกรรมและการเจริญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะสารพิษที่ตกค้างยาวนานในสิ่งแวดล้อม
- แก้ปัญหาการลอบค้าของเสียอันตราย การขนส่งสารเคมีอันตรายที่ห้ามใช้ในประเทศที่พัฒนาแล้วมายังประเทศกำลังพัฒนา
- แก้ปัญหาเรื่องรัฐบาลขาดข้อมูลที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงทางสิ่งแวดล้อมจากการใช้สารเคมี และความไร้ประสิทธิภาพในการใช้สารเคมี ให้ปลอดภัยขึ้น

การที่รัฐบาลแต่ละประเทศแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ได้ โดยเฉพาะปัญหามลพิษและสารเคมีอันตราย **เพราะรัฐขาดข้อมูลที่บอกถึงชนิดและปริมาณของสารมลพิษที่ปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม** รัฐบาลผู้ลงนามในแผนปฏิบัติการ 21 จะต้อง

- จัดทำและปรับปรุงฐานข้อมูลเกี่ยวกับรายการการปล่อยสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางในการลดและควบคุมความเสี่ยง
- ลดปริมาณของเสียที่เป็นอันตราย
- เปลี่ยนกระบวนการการผลิต และพัฒนาระบบการจัดการปัญหาผลกระทบจากของเสียอันตรายให้ปลอดภัยแก่สิ่งแวดล้อมและมนุษย์
- ควบคุมไม่ให้เกิดการค้าของเสียอันตรายผิดกฎหมาย
- ใช้หลักการผู้ก่อมลพิษต้องเป็นผู้จ่าย

ความเป็นมาของ
กฎหมายส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษในประเทศต่าง ๆ

- 2535: เรียกว่า Emission Inventory
- 2536: เปลี่ยนมาเรียกว่า PRTR (Pollutant Release and Transfer Register) มี OECD เป็นผู้นำการผลักดันและเริ่มจัดทำคู่มือการพัฒนาระบบ และ UNITAR ทำโครงการนำร่อง และพัฒนาศักยภาพแก่ประเทศต่างๆ
- 2545: WSSD ที่ประชุมย้ำความสำคัญเรื่องนี้ และกำหนดให้ทุกประเทศพัฒนาระบบฐานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายมลสารแห่งชาติ หรือ national pollutant release and transfer registers
- 2558: Global Action Plan ของสหประชาชาติกำหนดให้ประเทศสมาชิกพัฒนาระบบหรือกฎหมาย PRTR

ปัจจุบันทั่วโลกเรียกว่า กฎหมาย PRTR (Pollutant Release and Transfer Register) มีต้นแบบจากระบบ Toxic Release Inventory (TRI) ของ สหรัฐอเมริกา และ Pollutant Emission Register (PER) ของ เนเธอร์แลนด์

กฎหมายส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษคืออะไร

คำนิยามในปัจจุบัน

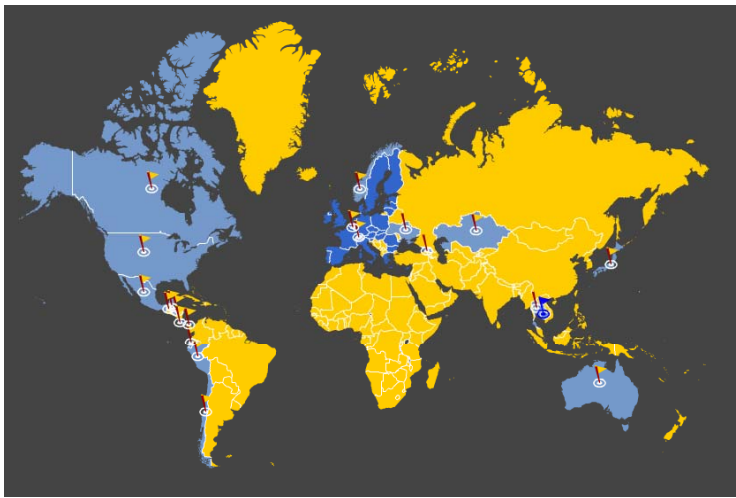
กรมควบคุมมลพิษ ได้ใช้คำนิยาม PRTR ตามที่ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ได้ให้ความหมายไว้ว่าคือ ทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register: PRTR)

ระบบข้อมูล

PRTR เป็นระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการปล่อยสารมลพิษ หรือสารเคมีจากแหล่งกำเนิดสู่สิ่งแวดล้อม ทั้ง อากาศ น้ำ และดิน รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายของเสียออกจากแหล่งกำเนิดเพื่อนำไปบำบัด/กำจัด

ระบบ PRTR เป็นระบบข้อมูล ซึ่งเผยแพร่สู่สาธารณะ ประกอบด้วย ข้อมูลชนิดและปริมาณมลพิษ/สารเคมี ซึ่งมีการปล่อยจากแหล่งกำเนิดประเภทต่างๆ ได้แก่ แหล่งกำเนิดที่รู้จุดปล่อยแน่นอน (Point Source) เช่น โรงงานอุตสาหกรรม และ แหล่งกำเนิดที่ไม่มีจุดปล่อยที่แน่นอน (Non-Point Source) เช่น การเกษตรกรรม การขนส่ง อุตสาหกรรมขนาดกลางและเล็ก และกิจกรรมของชุมชนบางอย่าง

ความเป็นมาของ กฎหมายส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษในประเทศต่าง ๆ

ปัจจุบันมี 36 ประเทศทั่วโลกที่มีกฎหมาย PRTR ทำให้สามารถลดการปล่อยสารมลพิษ แหล่งกำเนิดมลพิษได้ หรือ รวมมีประมาณ 50 ประเทศทั่วโลกที่มีกฎหมาย หรืออยู่ในระหว่างการพัฒนา ระบบ PRTR

<http://prtr.unitar.org/en/prtr-initiatives-map>

กฎหมาย PRTR
มีประโยชน์ และข้อดีอย่างไร

หลักการสากลและสิทธิที่เกี่ยวข้อง

การเข้าถึงข้อมูล	สังคมประชาธิปไตย-ประชาชนมีสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูล รวมถึงข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม รัฐบาลมีหน้าที่ต้องสนับสนุนประชาชนโดยสร้างกลไกให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย
การมีส่วนร่วมของประชาชน	ผู้มีอำนาจตัดสินใจต้องนำหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ จะทำให้ได้รับความเชื่อถือมากขึ้น การตัดสินใจด้านสิ่งแวดล้อมจะโปร่งใสมากขึ้น ส่งผลให้การตัดสินใจมีคุณภาพดีขึ้น
การเข้าถึงความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม	กรณีที่มีการฟ้องร้องเพื่อความเป็นธรรม ประชาชนจำเป็นต้องมีแหล่งข้อมูลที่จะใช้เป็นหลักฐานต่อศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง รัฐบาลจึงจำเป็นต้องสร้างแหล่งข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ทุกคนสามารถใช้สิทธิดังกล่าว

ประโยชน์
ต่อ
ภาครัฐ

ประโยชน์ของระบบ PRTR

- ทราบสถานภาพ/แนวโน้มการปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม รวมทั้ง การเคลื่อนย้าย/ การจัดการสารมลพิษเฉพาะประเภท และ/หรือ เฉพาะพื้นที่
- เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม การ กำหนดแนวทางเพื่อวางแผนป้องกันหรือแก้ไขปัญหามลพิษจาก สารอันตราย
- เป็นการติดตามตรวจสอบการบังคับใช้กฎหมาย/ความก้าวหน้า ของการดำเนินนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม
- เป็นไปตามข้อกำหนด/ข้อตกลงภายใต้พิธีสาร/อนุสัญญา ระหว่างประเทศต่างๆ
- การวางแผนรองรับเหตุฉุกเฉิน

ประโยชน์ต่อ
ภาค
อุตสาหกรรม

ประโยชน์ของระบบ PRTR

- ปรับปรุงระบบการจัดการสารเคมีภายในโรงงาน ส่งเสริมให้มี การใช้สารเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสียวัตถุดิบใน กระบวนการผลิต ลดการปล่อยสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม
- เสริมสร้างความรู้/ความปลอดภัยเกี่ยวกับการใช้/การจัดการ สารเคมีให้แก่ผู้ประกอบการและคนงาน
- โรงงานขนาดกลางและเล็กสามารถตรวจสอบตัวเองได้
- ส่งเสริมให้มีการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่
- เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านความ เปิดเผย โปร่งใส และมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

ประโยชน์ของระบบ PRTR

ประโยชน์
สำหรับ
ประชาชน

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาพิษกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน
- เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลด้านการจัดการมลพิษ สารเคมี และสิ่งแวดล้อมของโรงงาน
- เป็นเครื่องมือในการป้องกันตนเองจากมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทโรงงานอุตสาหกรรมและแหล่งกำเนิดอื่นๆ
- เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับพนักงานดับเพลิง โรงพยาบาลตำรวจ หน่วยปฏิบัติการฉุกเฉิน กรณีเกิดอุบัติเหตุเกี่ยวกับสารเคมีในโรงงาน
- เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการป้องกันมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพ

ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน และการลดมลพิษของสหรัฐอเมริกา

ระบบ PRTR ของสหรัฐอเมริกา เรียกว่า TRI (Toxic Release Inventory) ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2529 ประชาชนสามารถเข้าดูและค้นหาข้อมูลการปล่อยมลพิษของโรงงานต่างๆ ได้ตลอดเวลาที่เว็บไซต์ <http://www2.epa.gov/toxics-release-inventory-tri-program>

ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR และการลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

กลุ่มบริษัทไบเออร์ (Bayer Group)

เลขที่ 8500 ถนน West Bay Road MS-21 เมืองเบย์ทาวน์ มลรัฐเทกซัส สหรัฐฯ

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นปลาย – ผลิตภัณฑ์พลาสติก และวัตถุดิบในสารเคลือบผิววัสดุและสารยึดเกาะ โรงงานผลิตชื่อ Bayer MaterialScience เมือง Baytown มลรัฐ Texas สหรัฐอเมริกา

US Toxic Release Inventory

Home

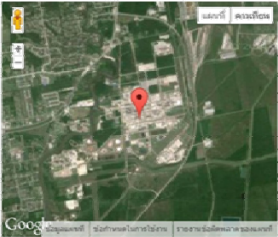
States

Chemicals

Water Bodies

BAYER MATERIALSCIENCE BAYTOWN

7500 W BAY RD MS-21
Texas, 775239730
latitude: 29.75633
longitude: -94.90833

Source: <http://toxicrelease.org/facilities/BAYER%20MATERIALSCIENCE%20BAYTOWN/>

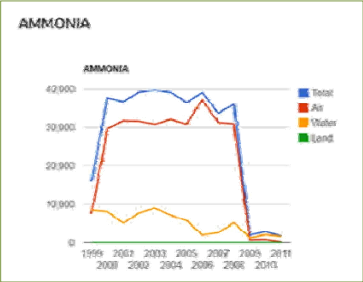

ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR และการลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

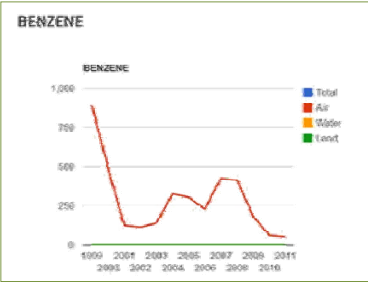
บริษัทไบเออร์ แมททีเรียลไซน์ (Bayer MaterialScience)

เลขที่ 8500 ถนน West Bay Road MS-21 เมืองเบย์ทาวน์ มลรัฐเทกซัส สหรัฐฯ

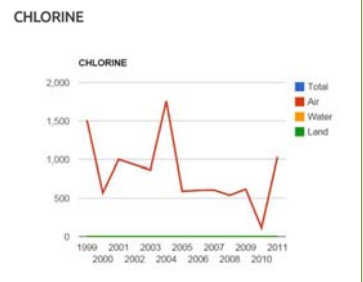
AMMONIA

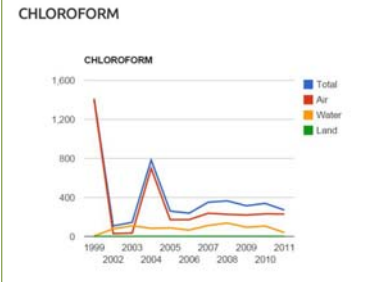
BENZENE

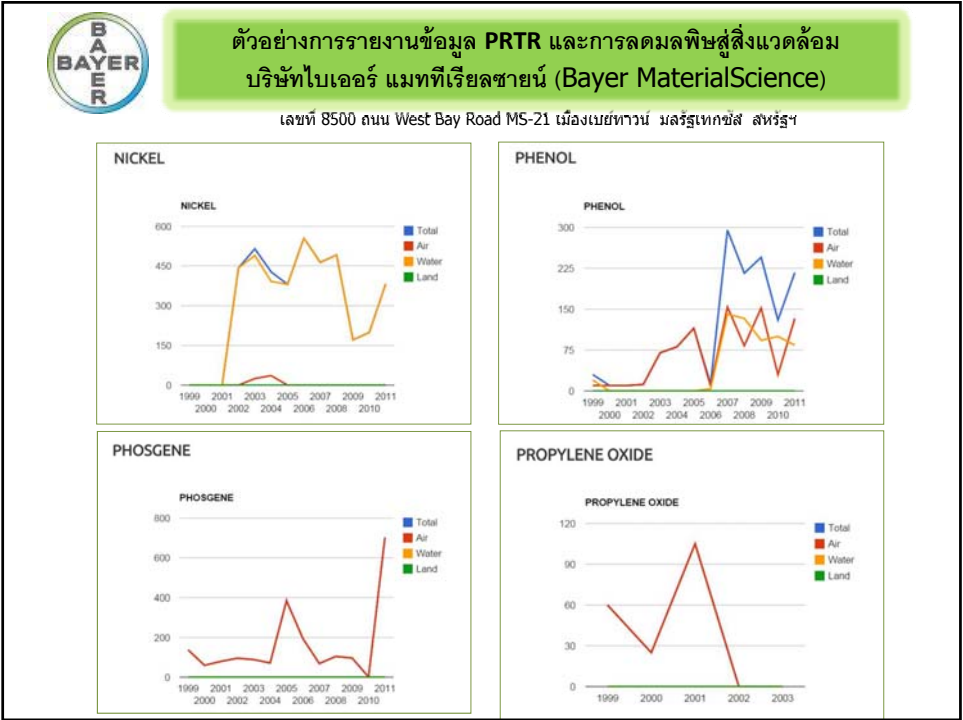
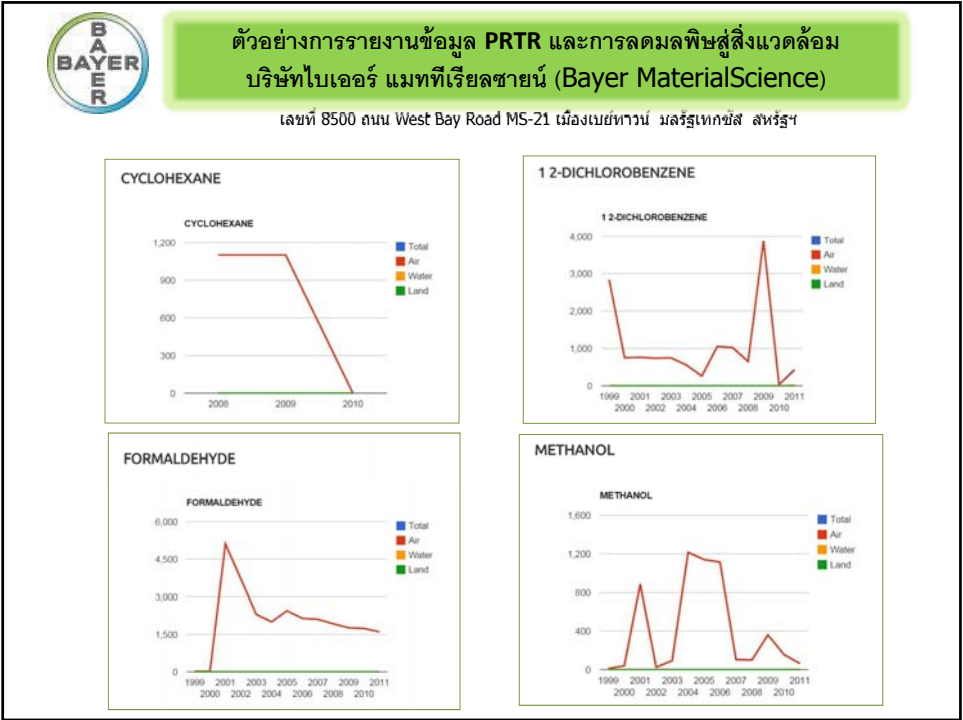

CHLORINE

CHLOROFORM

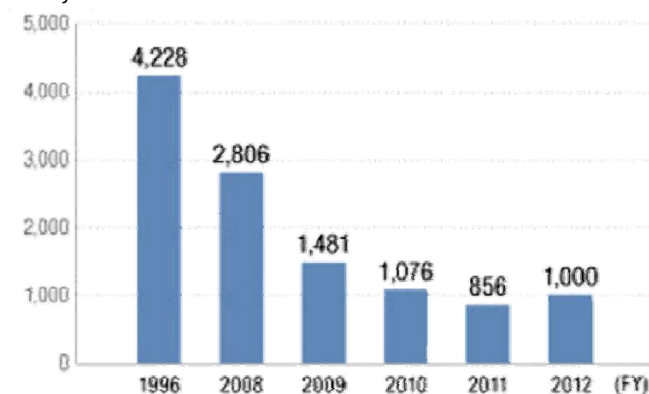
ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR และการลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ของกลุ่มบริษัท JSR (ญี่ปุ่น)

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นกลาง – ผลิตภัณฑ์สังเคราะห์

ลดปริมาณการปลดปล่อยสารอินทรีย์ระเหยง่าย 75% (2001-2012)

VOC Emission Volumes

Tons/year

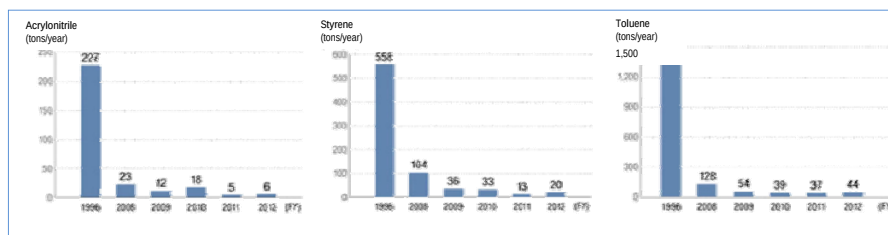
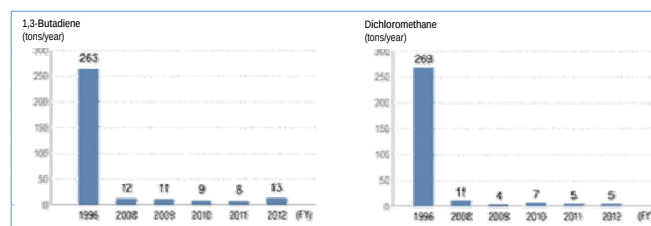
Source: "JSR CSR Report 2012" http://www.jsr.co.jp/jsr_e/csr/2012/rc05.shtml

ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR และการลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ของกลุ่มบริษัท JSR (ญี่ปุ่น)

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นกลาง – ผลิตภัณฑ์สังเคราะห์

ลดปริมาณการปลดปล่อยสารอินทรีย์ระเหยง่าย 75% (2001-2012)

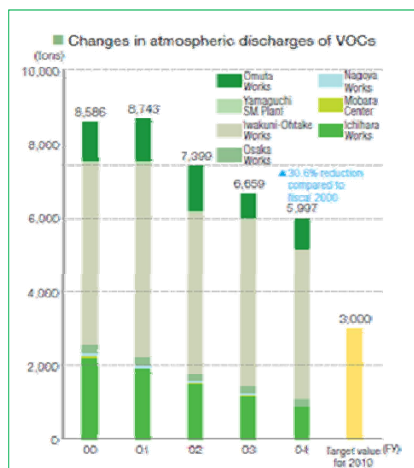

Source: "JSR CSR Report 2012" http://www.jsr.co.jp/jsr_e/csr/2012/rc05.shtml

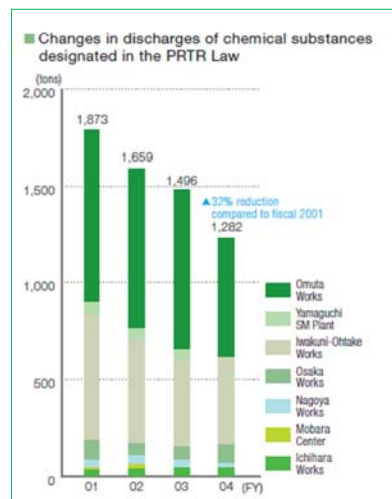

ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR และการลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ของกลุ่มบริษัทมิตซูชิ เคมิคอล (Mitsui Chemicals - ญี่ปุ่น)

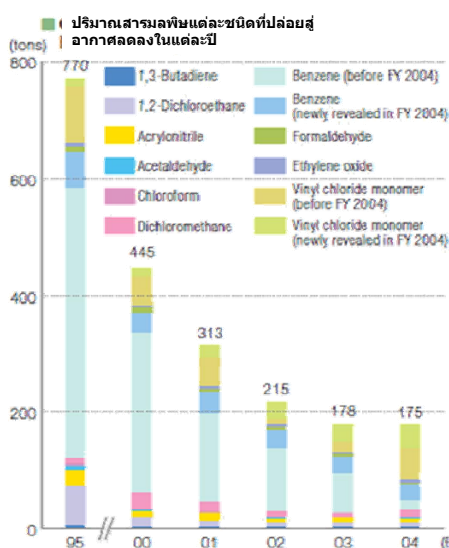
ลดปริมาณการปล่อยสารอินทรีย์ระเหยง่าย 30% (2000-2004)
และลดปริมาณการปล่อยสารเคมีทุกชนิดที่ต้องรายงานรัฐ 32%

Source: Mitsui Chemicals CSR Report 2005

ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR และการลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ของกลุ่มบริษัทมิตซูชิ เคมิคอล (Mitsui Chemicals - ญี่ปุ่น)

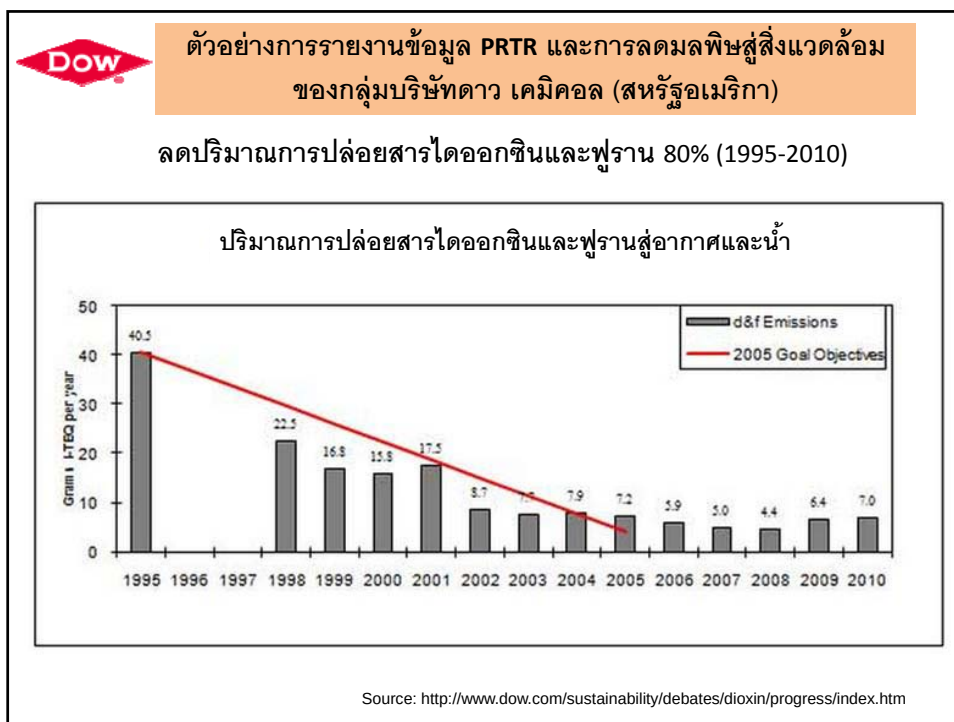

บริษัทมิตซูชิคาดว่าจะลดการปล่อยสารเบนซีนสู่สิ่งแวดล้อมลงเมื่อมีการโอนกิจการโรงงานออกไปหนึ่งแห่งในปี 2004 แต่กลับพบว่า สารเบนซีนที่ปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมสูงเท่าเดิม และยังพบสารไวโนลคลอไรด์ที่ปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมสูงถึง 36 ตัน

บริษัทจึงตรวจสอบความผิดปกติที่เกิดขึ้นทั้งหมด และพบว่าในกระบวนการผลิตของโรงงานแห่งนี้ ปล่อยสารพลอยได้จากปฏิกิริยาเคมีออกมามาก นอกจากนี้ยังพบว่าคลังเก็บสารเคมีของโรงงานอีกแห่งหนึ่งปล่อยให้มีสารมลพิษรั่วไหลระหว่างเปิดฝาเพื่อตรวจสอบคุณภาพ

บริษัทจึงต้องออกแบบเพื่อปรับปรุงขั้นตอนการผลิตและขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพภายในโรงงาน เพื่อลดการปล่อยสารมลพิษสู่อากาศ

Source: Mitsui Chemicals CSR Report 2005

Dow ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR และการลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม
ของกลุ่มบริษัทดาว เคมิคอล (สหรัฐอเมริกา)

“กฎหมายบังคับให้รายงานข้อมูลนี้มีประสิทธิภาพเหนือกว่า
กฎหมายทุกฉบับรวมกัน ที่ทำให้บริษัทต่างๆ ลดปริมาณ
การปล่อยสารมลพิษลงได้”

*“This mandatory disclosure has done more than all other legislation put together
in getting companies to voluntarily reduce emission”*

- Millard Etling
วิศวกรสิ่งแวดล้อม
บริษัท ดาว เคมิคอล

Source: Seabrook, C. 1991. Your toxic neighbors: Disclosures spark improvements. Atlanta Journal and Constitution. August 22. G1 อ้างถึงใน A. Fung and D. O'Rourke. Reinventing Environmental Regulation from the Grassroots Up: Explaining and Expanding the Success of the Toxics Release Inventory. Environmental Management. 25(2): 115-127.

ความเป็นไปได้ของกฎหมาย PRTR ในประเทศไทย
การศึกษาร่วมของสถาบันนิด้าและมูลนิธิบูรณะนิเวศ
พ.ศ. 2556-2557

ความเป็นไปได้ของกฎหมาย PRTR ในประเทศไทย

การสำรวจความคิดเห็นของภาคเอกชนต่อการพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ (PRTR) ของประเทศไทย

มูลนิธิบูรณะนิเวศ
(Ecological Alert and Recovery – Thailand)

ดร. ย์ปภา จันทรสุด
นางสุธิธร จุฑาภักดิ์
นางสาวอัมรินทร์ เจียมสวัสดิ์

งานศึกษาสำรวจความเห็นผู้ประกอบการโรงงานใน จังหวัดระยอง

•กรกฎาคม-ตุลาคม 2556

•โรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 300 บริษัท ประกอบด้วย

- 23% โลหะขั้นต้น/ผลิตภัณฑ์โลหะ
- 20% เคมีภัณฑ์/ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม
- 16% ยานพาหนะและอุปกรณ์ (รวมซ่อม)
- 14% แปรรูปไม้/เครื่องเรือน
- 8% ผลิตภัณฑ์พลาสติก
- 7% รีไซเคิลและบำบัดกำจัดของเสีย
- 4% ยาง
- 2% ผลิตไฟฟ้า

•ในอุตสาหกรรม 70.59% และนอกเขตนิคมฯ 29.41%

•กิจการ 3 ขนาด

- เล็ก (เงินทุน ≤ 50 ล้านบาท หรือ คนงาน ≤ 50 คน)
- กลาง (เงินทุน ≤ 200 ล้านบาท หรือ คนงาน ≤ 200 คน)
- ใหญ่ (เงินทุน > 200 ล้านบาท หรือ คนงาน > 200 คน)

ผู้ประกอบการเล็งเห็นประโยชน์ของ PRTR			
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากระบบ PRTR	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1) การรายงานข้อมูลตามระบบ PRTR จะเพิ่มภาระต้นทุนให้กับบริษัทของท่าน	3.17	0.99	ไม่แน่ใจ
2) การตรวจสอบกระบวนการผลิตเพื่อรายงานข้อมูลตามระบบ PRTR จะช่วยลดภาระต้นทุนให้กับบริษัทท่านในระยะยาว	3.71	0.72	เห็นด้วย
3) ระบบ PRTR จะส่งผลต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในบริเวณบริษัท	4.03	0.80	เห็นด้วย
4) ระบบ PRTR จะช่วยให้ภาพลักษณ์ของบริษัทของท่านดีขึ้น	4.21	0.67	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5) ระบบ PRTR จะช่วยให้บริษัทของท่านมีผลกำไรมากขึ้น	3.21	0.72	ไม่แน่ใจ
6) ระบบ PRTR จะเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของบริษัท	3.58	0.83	เห็นด้วย
7) ระบบ PRTR จะช่วยให้บริษัทของท่านปรับปรุงกระบวนการผลิต	3.89	0.72	เห็นด้วย
8) ระบบ PRTR จะช่วยให้บริษัทของท่านลดความขัดแย้งกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)	3.96	0.79	เห็นด้วย
9) ระบบ PRTR จะช่วยให้พนักงานบริษัทของท่านมีความภูมิใจในองค์กรมากขึ้น	3.79	0.74	เห็นด้วย
10) การรายงานข้อมูลสู่สาธารณะตามระบบ PRTR จะเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร	4.40	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
หมายเหตุ: n = 294, ไม่แสดงความคิดเห็น = 6			
ระดับความคิดเห็น: 1.00 – 1.80 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 1.81 – 2.60 = ไม่เห็นด้วย, 2.61 – 3.40 = ไม่แน่ใจ, 3.41 – 4.20 = เห็นด้วย, 4.21 – 5.00 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง			

35

ความเป็นไปได้ของกฎหมาย PRTR ในประเทศไทย

- 87.88% ของผู้ประกอบการ เห็นว่า “หากประเทศไทยจะมีการรายงานและเผยแพร่ข้อมูลตามระบบ PRTR เป็นประจำทุกปี การจัดการปัญหามลพิษของประเทศจะดีขึ้น”
- 98.64% ของผู้ประกอบการ ยินดีจะดำเนินการตาม กม. PRTR

เหตุผลที่ผู้ประกอบการยินดีดำเนินการตามกฎหมาย PRTR

1. บริษัทต้องปฏิบัติตามที่กฎหมาย-มีขั้นตอนต่างๆ คล้ายกับระบบ PRTR
2. กฎหมายนี้จะช่วยพัฒนาระบบต่างๆ การจัดการสารเคมีภายในโรงงานและช่วยลดการปล่อยสารมลพิษ
3. ประสานการใช้ประโยชน์และลดปัญหาความขัดแย้งกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทราบข้อมูลการปล่อยมลพิษมากขึ้น
4. ประโยชน์ต่อส่วนรวม และทำให้ภาพลักษณ์ขององค์กร
5. ดูแลและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระยะยาว
6. เป็นข้อมูลในการจัดการสิ่งแวดล้อมโรงงาน ความมั่นใจ ความปลอดภัย ให้กับองค์กรและสังคม

ผู้ประกอบการ 85.71% เห็นว่า กม. ที่มีอยู่ ไม่เพียงพอต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม เพราะ (1)

- ยังมีปัญหาการปล่อยสารอันตรายสู่สภาพแวดล้อม เกิดบ่อขยะในแหล่งใกล้ชุมชน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า กฎหมายยังแข็งแรงไม่เพียงพอต่อการควบคุมเจ้าของกิจการ ขาดการบังคับใช้ และขาดความจริงใจในการลงโทษผู้กระทำผิด
- ข้าราชการผู้บังคับใช้กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติเข้ามาแทรกแซง
- เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายหรือผู้ตรวจสอบมีไม่เพียงพอ เมื่อเทียบกับจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศไทย
- เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายขาดเครื่องมือ ขาดความรู้ความชำนาญ

**ผู้ประกอบการ 85.71% เห็นว่า กม. ที่มีอยู่
ไม่เพียงพอต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม เพราะ (2)**

- ไม่มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในแต่ละโรงงาน ทำให้ข้อมูลหรือรายงานที่ส่งให้ภาครัฐตรวจสอบอาจไม่ใช่ข้อเท็จจริง
- การจัดการพื้นที่ที่ปนเปื้อนมลพิษยังขาดกฎหมาย และมาตรการที่ชัดเจนในการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงเพื่อสุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อม
- การสื่อสารให้ผู้ประกอบการมีความเข้าใจและปฏิบัติตามยังมีน้อยและไม่ต่อเนื่อง
- ขาดการกระจายอำนาจการบริหาร การจัดการสิ่งแวดล้อม จากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาคอย่างเป็นระบบ
- บทลงโทษยังไม่รุนแรง ไม่ชัดเจน กระบวนการตรวจสอบมีความล่าช้า
- กฎหมายหลายฉบับมีความซ้ำซ้อนกัน ขาดการตรวจติดตามจากภาครัฐอย่างจริงจัง

**ผู้ประกอบการ 85.71% เห็นว่า กม. ที่มีอยู่
ไม่เพียงพอต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม เพราะ (3)**

- กฎหมายยังไม่สามารถเอาผิดกับผู้ประกอบการได้
- กฎหมายที่มีอยู่ยังไม่ครอบคลุมปัญหามลพิษทุกด้าน รวมถึงยังไม่ครอบคลุมกิจการทุกประเภทหรือแหล่งกำเนิดทุกชนิด
- การกำหนดมาตรฐานมลพิษทางอากาศที่ยอมให้ระบายจากแหล่งกำเนิดโดย กรอ. กำหนด จะอ้างอิงมาจากความเป็นไปได้ตามระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ ซึ่งระบบนี้มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เมื่อเวลาผ่านไปมาตรฐานนี้จะหย่อนยาน มาตรการควบคุมที่มีอยู่ไม่ยั่งยืนถาวร
- ในกรณีที่มีหลายโรงงานตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน การตรวจวัดมลพิษในบรรยากาศของประเทศไทยยังไม่สามารถยืนยันได้ว่าแหล่งกำเนิดมลพิษมาจากโรงงานใด เช่น นิคมอุตสาหกรรมต่างๆ มีหลายโรงงานตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน

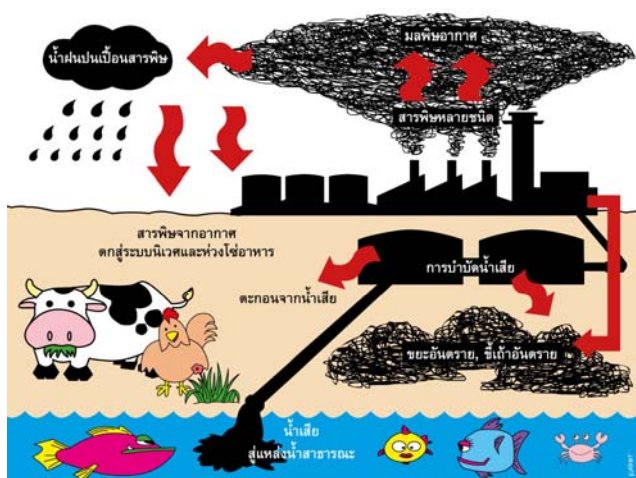
การร่างพระราชบัญญัติการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้าย สารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ.”

2555-2557:

มูลนิธิบูรณะนิเวศ และมูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม ร่วมกับนักกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม ร่วมกัน
ยกร่างกฎหมายชื่อ “ร่างพระราชบัญญัติการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้าย
สารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ...” หรือ กฎหมาย **PRTR** เพื่อให้ประเทศไทยมีการ
พัฒนาระบบการรายงานข้อมูลสารมลพิษที่มีการปล่อยและการเคลื่อนย้ายจากแหล่งกำเนิด
มลพิษสู่สิ่งแวดล้อม และเพื่อรับรองสิทธิของประชาชนให้สามารถเข้าถึงข้อมูลมลพิษ และ
ส่งเสริมสิทธิของชุมชนให้มีประสิทธิภาพในการร่วมคุ้มครอง และรักษาสิ่งแวดล้อม

กฎหมายดังกล่าวจะช่วยให้องค์กรของรัฐบาลสามารถประเมินสถานการณ์ปัญหามลพิษ
ได้อย่างถูกต้องและจัดการปัญหาตั้งแต่ต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยให้
ภาคเอกชนสามารถตรวจสอบระบบและกระบวนการผลิตของตนให้รัดกุม ซึ่งจะช่วยเพิ่ม
ประสิทธิภาพการดำเนินกิจการในระยะยาว กฎหมายนี้ยังจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการลด
ความเสี่ยงภัยจากสารเคมีและสารมลพิษตกค้างในสิ่งแวดล้อมได้

อย่าปล่อยให้ประเทศเต็มไปด้วยสารพิษและมลพิษอุตสาหกรรม
ร่วมด้วย-ช่วยกันสนับสนุนกฎหมาย PRTR และ “สิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ”

- เพื่อช่วยลดการปล่อยมลพิษ ลดผลกระทบต่อคนและสิ่งแวดล้อม
- เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของโรงงานและการปรับปรุงระบบให้ปลอดภัยขึ้น
- เพื่อการวางแผนจัดการสิ่งแวดล้อมและการรองรับ

สนับสนุนและร่วมกันก้าวสู่ยุคของ “สิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ”
ด้วยการสนับสนุน

“ร่างพระราชบัญญัติการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้าย
สารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ.”

มูลนิธิบูรณะนิเวศ

Ecological Alert and Recovery Thailand: EARTH

Facebook: www.facebook.com/Burananives.EARTHailand

Website: <http://ThaiEcoAlert.org>

หลักการพื้นฐานและสาระสำคัญ ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและเคลื่อนย้าย สารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ.

โดย
นิชา รักพานิชณ์ มูลนิธิบูรณะนิเวศ

การสัมมนาเพื่อส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ
เรื่อง “มลพิษอุตสาหกรรม กฎหมาย และสิทธิการเข้าถึงข้อมูลของชุมชน”
30 มีนาคม 2558 ณ โรงแรมริชมอนด์ จ. นนทบุรี

ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ.

- แหล่งกำเนิดมลพิษ ในกฎหมายฉบับนี้ หมายถึงอะไรบ้าง ?
- สารมลพิษ ในกฎหมายฉบับนี้ครอบคลุมเพียงใด ?
- การรายงานข้อมูลสารมลพิษ หมายถึงอะไร ?
- กฎหมายฉบับนี้จะทำให้ ข้อมูลที่รายงานสู่สาธารณะน่าเชื่อถือได้อย่างไร ?
- หน่วยงานกำกับดูแล เป็นใคร สำคัญอย่างไร มีอำนาจอะไรบ้าง ?
- ข้อถกเถียงเรื่อง ความล้มเหลวในการค้า ?
- กฎหมายฉบับนี้จะมีผลบังคับได้จริงอย่างไร โทษของการฝ่าฝืนกฎหมาย คืออะไร ?

ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ.

บทนิยาม

“แหล่งกำเนิดมลพิษ”

ใช้สารเคมีอันตราย ผลิตสารเคมีอันตราย หรือปล่อยสารเคมีอันตรายสู่ดิน น้ำ อากาศ จากกระบวนการอื่น (เช่น เผาเชื้อเพลิง ทำความสะอาดเครื่องจักร ขุดเหมือง ฯลฯ) และเคลื่อนย้ายสารเคมีอันตรายออกนอกโรงงาน (เพื่อรีไซเคิล บำบัด หรือกำจัด)

ภาพ: มลพิษในแม่น้ำโขง, PostToday, Hydrotek

ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ.

บทนิยาม

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใดๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของสารมลพิษ

“สถานประกอบการ” หมายความว่า อาคาร อุปกรณ์ โครงสร้าง และสิ่งอื่นใดที่ติดตั้งอยู่กับที่ ภายในสถานที่เดียวกัน พื้นที่ต่อเนื่อง หรือพื้นที่ติดต่อกัน และมีเจ้าของหรือผู้ดำเนินการเป็นบุคคลเดียวกัน ซึ่งรวมถึงบุคคลที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของบุคคลเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงโรงงานอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

“การปล่อยสารมลพิษ” หมายความว่า การปล่อยสารมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมอันเป็นผลจากกิจกรรมของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะที่เกิดขึ้นประจำหรือไม่ประจำ ไม่ว่าเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึง การหก การระเหย การปล่อย การทิ้ง หรือการระบายน้ำทิ้ง หรือการปล่อยอากาศเสีย

“การเคลื่อนย้ายสารมลพิษ” หมายความว่า การเคลื่อนย้ายสารมลพิษออกนอกเขตพื้นที่สถานประกอบการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการบำบัด กำจัด หรือนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ

ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ.**บทนิยาม**

“บัญชีรายชื่อสารมลพิษ” หมายความว่า บัญชีรายชื่อสารมลพิษที่อาจทำให้เกิดอันตราย หรือส่งผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์ สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม และให้หมายความรวมถึงสารมลพิษตามความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นสารมลพิษที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- เป็นสารก่อมะเร็ง
- เป็นสารก่อการกลายพันธุ์
- เป็นสารที่มีพิษต่อระบบสืบพันธุ์
- เป็นสารที่มีพิษเรื้อรัง
- เป็นสารที่ก่อให้เกิดอาการแพ้
- เป็นสารที่เป็นอันตรายต่อระบบนิเวศ
- เป็นสารที่ทำลายชั้นโอโซน
- เป็นสารมลพิษอินทรีย์ตกค้างยาวนานในสิ่งแวดล้อม
- สารอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใด ที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่ บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

หมวด ๑ การรายงานข้อมูลการปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ**กระทรวงทรัพยากรฯ กำหนดรายชื่อสารมลพิษที่ต้องรายงาน**

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจออกประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดในเรื่องต่อไปนี้

- (๑) **บัญชีรายชื่อสารมลพิษ** รวมทั้งเกณฑ์ปริมาณการผลิต มีไว้ในครอบครอง หรือปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมของสารมลพิษแต่ละรายการที่ต้องมีการรายงาน
- (๒) **ประเภทและขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษ**ที่บุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงาน ตามมาตรา ๗
- (๓) **หลักเกณฑ์และวิธีการวิเคราะห์ คำนวณ และประเมินปริมาณสารมลพิษ**ที่ปล่อยหรือเคลื่อนย้ายออกสู่สิ่งแวดล้อม และแบบที่ใช้ในการจัดทำรายงาน
- (๔) **หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเผยแพร่ข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม**ให้สาธารณชนรับทราบ
- (๕) **หลักเกณฑ์ในการพิจารณาโทษปรับทางปกครอง**
- (๖) **เรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้**

การกำหนดบัญชีรายชื่อสารมลพิษและเกณฑ์ปริมาณการผลิต มีไว้ในครอบครอง เคลื่อนย้าย หรือปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่ง (๑) ให้พิจารณาและคำนึงถึงแนวทางการจัดการสารเคมีระหว่างประเทศเพื่อรักษาสีสิ่งแวดล้อม ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้านสารเคมี สถานการณ์ด้านการผลิต การใช้ และการเก็บรักษาสารเคมี และปัจจัยอื่นๆ อย่างรอบคอบเพียงพอเพื่อป้องกันอันตรายใดๆ ต่อสุขภาพมนุษย์และสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สารเคมีนั้น โดยให้คำนึงถึงคุณสมบัติความเป็นอันตรายและโอกาสที่สารเคมีนั้นจะแพร่กระจายหรือรั่วไหลออกสู่สิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างข้อมูลสารมลพิษที่ประชาชนจะ ได้รับและเข้าถึงได้ตามกฎหมายฉบับนี้

มลพิษจากโรงงานผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงฟอสซิล (บางส่วนของโรงงานลำดับที่ 88 ตามกฎหมายไทย)
(จากการรายงานมลพิษที่ปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม สหรัฐฯ ประจำปี 2556)

สารเคมีเป็นพิษ 71 ชนิด

- สารก่อมะเร็ง 22 ชนิด
- สารพิษตกค้างยาวนานและสะสมในสิ่งมีชีวิต 6 ชนิด
- สารพิษที่มีฤทธิ์กัดกร่อน (corrosive pollutants) 11 ชนิด
- สารมีพิษต่อทารกในครรภ์ 9 ชนิด

51.2% เป็นมลพิษทางดิน (ถ้า กากของเสีย ฯลฯ) และ 36.9% เป็นมลพิษอากาศ จากปล่องควัน

- 80.6% ของสารก่อมะเร็งถูกปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมในรูปของมลพิษอากาศ
- 92.3% ของสารกัดกร่อน อยู่ในมลพิษอากาศ

สารมลพิษที่ปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมจากโรงผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงฟอสซิล
(ถ่านหิน น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ)
(538 บริษัท จาก PRTR สหรัฐ ประจำปี 2556 หน่วย: ปอนด์)

Barium compounds	189,900,500	Cobalt	35,304
Hydrochloric acid	88,192,021	Acetaldehyde	25,341
Sulfuric acid	84,925,916	Mercury	20,550
Manganese compounds	32,067,863	Methanol	10,898
Hydrogen fluoride	22,790,894	Benzene	10,767
Vanadium compounds	21,088,506	Sodium nitrite	9,117
Zinc compounds	18,758,326	1,2,4-Trimethylbenzene	7,607
Copper compounds	11,213,872	Hydrogen sulfide	6,139
Ammonia	10,340,776	Bromine	4,888
Chromium compounds	9,706,952	Toluene	4,781
Nickel compounds	7,666,597	Xylene (mixed isomers)	2,445
Lead compounds	5,561,868	Benzo(g,h,i)perylene	1,313
Barium	4,582,191	Ethylbenzene	1,174
Arsenic compounds	4,249,634	Chlorine dioxide	1,054
Cobalt compounds	1,890,800	o-Xylene	250
Nitrate compounds	1,085,038	Creosote	250
Thallium compounds	1,053,418	Hydrazine	250
Selenium compounds	932,901	Nitric acid	250
Asbestos (friable)	765,130	Phenol	117
Manganese	640,132	Cyclohexane	105
Vanadium (except when contained in an alloy)	409,351	Formic acid	69
Beryllium compounds	340,706	Methyl tert-butyl ether	50
Antimony compounds	312,863	Styrene	36
Copper	260,308	1,2-Dichlorobenzene	34
Polycyclic aromatic compounds	157,616	Propylene	33
n-Hexane	157,616	Anthracene	33
Lead	145,000	Benzo(a)pyrene	33
Dichloromethane	115,206	Dioxin and dioxin-like compounds	1
Chromium	108,363		
Mercury compounds	108,363		
Nickel	108,363		
Formaldehyde	96,614		
Zinc (fume or dust)	69,616		
Selenium	69,616		
Molybdenum trioxide	69,616		
Arsenic	60,303		
Styrene	52,895		
Ethylene glycol	51,979		
Hydrogen cyanide	48,363		
Chlorine	41,744		
Fluorine	40,959		
Naphthalene	39,779		

สารเคมีเป็นพิษ 71 ชนิด

สารก่อมะเร็ง 22 ชนิด

สารมีพิษตกค้างยาวนานและสะสมในสิ่งมีชีวิต 6 ชนิด

สารมีฤทธิ์ก่อมะเร็ง 11 ชนิด

สารมีพิษต่อทารกในครรภ์ 9 ชนิด

มลพิษจากอุตสาหกรรมผลิตเยื่อและกระดาษ

โรงงานผลิตเยื่อกระดาษ

เตาเผาปูนขาว

โรงงานผลิตกระดาษ เคลือบผิวกระดาษ

โรงบำบัดน้ำเสีย

เตาผลิตไอน้ำเพื่อใช้ในโรงงาน (เชื้อเพลิงถ่านหิน ชีวมวล น้ำมันยางดำ กากตะกอนจากน้ำทั้ง ฯลฯ)

มลพิษทางน้ำ

น้ำเสียจากการฟอกขาวเยื่อกระดาษ—สารก่อมะเร็งและสารพิษตกค้างยาวนานในสิ่งแวดล้อม เช่น ไดออกซิน สารอินทรีย์ระเหยง่ายที่มีคลอรีนเป็นส่วนประกอบ สารโครเมียมเฮกซะวาเลนต์ ฯลฯ

มลพิษทางอากาศ

ไอปรอทจากการเผาเชื้อเพลิงถ่านหินในโรงไฟฟ้าและหม้อผลิตไอน้ำขนาดเล็ก

ไอสารเคมีเป็นพิษจากการต้มเยื่อในสารละลายและการฟอกเยื่อ - ไฮโดรเจนซัลไฟด์ (H₂S) เมทิลเมอร์แคปแทน (CH₃SH) ไทโออีเทอร์ ((CH₃)₂S) ไดเมทิลไดซัลไฟด์ (C₂H₆S₂) ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) คลอรีนไดออกไซด์ (ClO₂) ฯลฯ - บางส่วนถูกบำบัดเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ที่เหลือนำมาเผาไหม้ในเตาเผาปูนขาว – แปลงสภาพมลพิษเป็นซีเมนต์เตาเผา

มลพิษทางดิน

ซีเมนต์เตาเผาปูนขาว ซีเมนต์โรงไฟฟ้า กากตะกอนน้ำทั้ง

รายงานปริมาณสารมลพิษที่ปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม โรงงานผลิตเยื่อกระดาษ 40 แห่งในสหรัฐ ประจำปี 2556

Methanol	28,252,652
Manganese compounds	5,021,203
Ammonia	4,841,796
Hydrogen sulfide	3,918,209
Hydrochloric acid	2,525,038
Acetaldehyde	1,637,625
Zinc compounds	841,412
Nitrate compounds	764,177
Barium compounds	669,383
Phenol	661,416
Cresol (mixed isomers)	636,664
Formaldehyde	452,470
Sulfuric acid	406,544
Chlorine dioxide	299,696
Chloromethane	142,639
Chloroform	81,085
Chlorine	70,044
Lead compounds	61,444
Styrene	39,492
Formic acid	35,424
Vanadium compounds	23,144
Chromium compounds	10,172
Polycyclic aromatic compounds	5,849
Copper compounds	5,841
Nickel compounds	5,192
Naphthalene	4,355
Cobalt compounds	4,216
Propionaldehyde	3,613
Catechol	2,176
Nitric acid	500
Mercury compounds	289
Lead	171
Chromium	121
Benzo(g,h,i)perylene	116
Glycol ethers	13
Mercury	9
Copper	6
Dioxin and dioxin-like compounds	1

สารเคมีเป็นพิษ 38 ชนิด (เฉพาะโรงผลิตเยื่อกระดาษ)
สารก่อมะเร็ง 11 ชนิด
สารพิษตกค้างยาวนานและสะสมในสิ่งมีชีวิต
เช่น ไดออกซิน ตะกั่วปรอท ฯลฯ
สารพิษที่มีฤทธิ์กัดกร่อน 8 ชนิด
สารมีพิษต่อทารกในครรภ์ 4 ชนิด

หมายเหตุ: ตัวอักษรเน้นหมายถึงสารก่อมะเร็ง
ตัวอักษรเน้นหมายถึงสารมีพิษต่อทารกในครรภ์

มลพิษจากเตาเผาขยะ โรงไฟฟ้าขยะ

สารเคมีเป็นพิษ 71 ชนิด
สารก่อมะเร็ง 85 ชนิด
สารพิษตกค้างยาวนานและสะสมในสิ่งมีชีวิต เช่น ไดออกซิน ตะกั่วปรอท ฯลฯ

มลพิษที่อันตรายสูง เช่น ไดออกซิน สารหนู แบริลเลียม แคดเมียม โครเมียม ตะกั่วปรอท ฟลูออโรอีนขนาดเล็ก และก๊าซที่มีฤทธิ์เป็นกรด

การเผาขยะทุก 3 ตัน = แก๊สอันตราย 1 ตัน

ขั้นตอนกระบวนการผลิต Pyrolysis ของเสียมที่ผลิตขึ้นเป็น wax และผงคาร์บอน

ภาพจาก ดร.อาภา หวังเกียรติ "ของเสียจากเตาเผาขยะ"

รายงานปริมาณสารมลพิษที่ปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม เตาเผาขยะ 2 แห่งในสหรัฐฯ ประจำปี 2556							
Zinc compounds	188,347	Disocyanates	58	p-Cresol	21	1,1,1,1-Tetrachloroethane	12
Barium compounds	136,730	Toluene	52	1,3-Dichlorobenzene	21	Benzoic trichloride	11
Nickel compounds	83,110	Methyl isobutyl ketone	52	Hexachloroethane	21	Epichlorohydrin	11
Chromium compounds	31,528	2-Nitropropane	51	Acetophenone	21	Crotonaldehyde	11
Lead compounds	23,260	Cyclohexane	44	Hexachloro-1,3-	21	Toxaphene	10
Silver compounds	21,853	Bromomethane	44	Hexachlorobenzene	21	Ethyl acrylate	10
Copper compounds	14,298	Xylene (mixed isomers)	43	2,4,5-Trichlorophenol	21	Thiourea	10
Antimony compounds	5,319	Chloroethane	41	Dimethyl phthalate	21	1,2-Dichloropropane	10
Lead	1,007	Acrylonitrile	41	Aniline	21	Methyl chlorocarbonate	9
Methanol	704	Carbon tetrachloride	37	Phthalic anhydride	21	3,3'-Dimethoxybenzidine	9
Cyanide compounds	304	Benzene	36	Pentachlorophenol	21	Bis(2-chloroethyl) ether	9
N,N-Dimethylformamide	283	1,2-Dichloroethane	33	Quintozene	21	o-Toluidine hydrochloride	8
1,2,4-Trichlorobenzene	264	Methyl methacrylate	32	Benzal chloride	21	Toluene diisocyanate (mixed isomers)	7
1,1,1-Trichloroethane	231	Mercury	31	Dibutyl phthalate	21	1,4-Dichloro-2-butene	7
Vinylidene chloride	207	Creosote	31	Isosafrole	21	Dimethylcarbamiyl chloride	6
Mercury compounds	200	Chlorobenzene	30	N-Nitrosopiperidine	21	Paraldehyde	6
2-Methylpyridine	159	Chloromethane	28	Safrole	21	1,2,3-Trichloropropane	6
Pentachlorobenzene	152	Dimethylamine	28	Bis(2-chloroethoxy)	21	Diallyl	6
2,4-Dimethylphenol	144	Tetrachloroethylene	27	p-Chloroaniline	21	Maleic anhydride	6
2,4-Dichlorophenol	142	Trichloroethylene	27	Cumene	21	Chlorobenzilate	6
Polycyclic aromatic compounds	139	5-Nitro-o-toluidine	27	Benzoyl peroxide	21	Toluene-2,4-diisocyanate	5
Chloroform	136	Pyridine	27	Triethylamine	19	Benidine	5
2-Ethoxyethanol	121	Freon 113	26	1,1,2-Trichloroethane	18	Styrene	5
Dichloromethane	112	Ethylenebisdithiocarbamic acid, salts and esters	26	1,2-Dibrom-	18	Dihydrosafrole	4
n-Hexane	101	Pronamide	25	Ph-	18	Hydrazine	4
Furan	100	Naphthalene	25	Chlorophenols	18	4-Methoxyphenol	4
Propane sultone	95	Chlorophenols	25	Glycol ethers	17	Chlorobenzene (mixed isomers)	4
Atrazine	92	Acrylic acid	25	Acrylonitrile	17	2,4-D (acetic acid)	4
Carbon disulfide	91	Methylene bromide	25	2,4-Dinitrotoluene	17	Naomopidine	3
2-Acetylaminofluorene	79	2,4-Dinitrotoluene	25	Acetaldehyde	16	Methoxychlor	3
1,4-Dioxane	65	1,2-Dichlorobenzene	25	2,4,6-Trichloropheno	15	3,3'-Dimethylbenzidine	2
Acetonitrile	64	2,4,6-Trichloropheno	22	4,4'-Methylenebis(2-chloroaniline)	14	Any other	2
Vinyl chloride	62	4,4'-Methylenebis(2-chloroaniline)	22	Ethylidene dichloride	14	Ammonia	2
m-Cresol	62	1,4-Dichlorobenzene	22	Polychlorinated alkanes	14	Acrylamide	2
Pentachloroethane	62	Phenol	22	Formic acid	14	Trypan blue	2
n-Butyl alcohol	61	Nitrobenzene	21	Nicotine and salts	14	Ethylene thiourea	1
1,2-Dichloroethylene	61	2,6-Dinitrotoluene	21	Dimethyl sulfate	13	Quinone	1
Dicyclopentadiene	61	o-Cresol	21	Methyl tert-butyl ether	13	Chlordane	1
Formaldehyde	59			1,3-Dichloropropylene	12	1,2-Diphenylhydrazine	1
Urethane	59			1,2-Dibromoethane	12	N-Nitroso-N-methylurea	1
Diazion	58					N-Nitroso-N-ethylurea	1
						Heptachlor	1
						Lindane	1
						Hydrogen fluoride	1

หมายเหตุ: ตัวอักษรเป็นหมายเลขสารก่อมะเร็ง

สารเคมีเป็นพิษ 170 ชนิด

สารก่อมะเร็ง 85 ชนิด

สารมีพิษตกค้างยาวนาน เช่น ไดออกซิน ตะกั่วปรอท ฯลฯ

ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ.

หลักเกณฑ์การรายงานข้อมูล

- **หน่วยงานอิสระ** รวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล (รัฐส่วนกลางและคณะกรรมการวิชาการ) ไม่มีหน้าที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน
- **คุ้มครองความลับทางการค้า** เปิดเผยเฉพาะชื่อกลุ่มสารเคมี
- **เปิดเผยต่อสาธารณะโดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่าย**
- **โทษการปกปิดข้อมูลและการรายงานเท็จ**
(โทษประจาน โทษทางปกครอง และโทษทางอาญา)

หมวด ๓ การจัดทำฐานข้อมูลฯ

หน่วยงานอิสระภายใต้กระทรวงทรัพยากรฯ รวบรวมและเผยแพร่ฐานข้อมูลสารมลพิษ

“สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม”

มาตรา ๑๗ ให้สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) **รับรายงานและเก็บรวบรวมข้อมูล**จากผู้มีหน้าที่ต้องรายงานตามมาตรา ๗ เพื่อดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) **ประเมินการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษแบบแพร่กระจาย**

(๓) **จัดทำฐานข้อมูล**การปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม **รวมถึงระบบประกันและควบคุมคุณภาพ** และความปลอดภัยของข้อมูลดังกล่าว

(๔) **ประมวลและจัดทำข้อมูล**ตามข้อ (๑) (๒) และ (๓) **ให้อยู่ในรูปแบบที่พร้อมต่อการเผยแพร่สู่สาธารณชน**

(๕) **เสนอประกาศกระทรวง**ตามมาตรา ๕ และ มาตรา ๑๔ ต่อคณะกรรมการวิชาการตามมาตรา ๑๘ เพื่อพิจารณาให้ความเห็น

(๖) **เสนอประกาศกระทรวง**ที่คณะกรรมการวิชาการตามมาตรา ๑๘ ได้ให้ความเห็นแล้วต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษเพื่อพิจารณาให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกประกาศกระทรวงตามมาตรา ๕

(๗) **ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้จัดส่งข้อมูล**เกี่ยวกับการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองซึ่งสารมลพิษตามบัญชีรายชื่อสารมลพิษที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕ รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) **ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล**การปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ

(๙) **ส่งเสริมขีดความสามารถของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ**ในการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน

(๑๐) **จัดให้มีการศึกษาวิจัยและประเมินความเป็นอันตรายของสารมลพิษ**ตามบัญชีรายชื่อสารมลพิษที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕ และเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณชน

(๑๑) **ปฏิบัติการอื่นใด**ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือเมื่อกฎหมายอื่นกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติ

หมวด ๓ การจัดทำฐานข้อมูลฯ

คณะกรรมการวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอิสระ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการวิชาการคณะหนึ่ง ประกอบด้วยอธิบดีเป็นประธานกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินแปดคนเป็นกรรมการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ โดยจะต้องประกอบด้วย **ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิศวกรรมเคมีกระบวนการผลิต ระบบบำบัดมลพิษ มลพิษในสิ่งแวดล้อม พืชวิทยา การจัดการฐานข้อมูลและระบบข้อมูล มาตรวิทยา เคมี และสาขาอื่นๆ**ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อม

ให้อำนาจการสำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการวิชาการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

ให้ความเห็นต่อประกาศกระทรวงที่สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษเสนอตามมาตรา ๑๗

ให้ความเห็นชอบข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติงานที่สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษเสนอเกี่ยวกับการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูล วิธีการตรวจทานความถูกต้องของข้อมูล การประกันคุณภาพ และการควบคุมคุณภาพของระบบการจัดการฐานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ หรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณา ศึกษา เสนอแนะหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๑ การรายงานข้อมูลการปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ

การคุ้มครองความลับทางการค้า

มาตรา ๙ ในกรณีที่บุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๗ ไม่ประสงค์ให้มีการเปิดเผยชื่อเฉพาะของสารเคมีในรายงานเนื่องจากเป็นข้อมูลซึ่งเป็นความลับทางการค้า ให้แจ้งคำคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยทำเป็นหนังสือถึงอธิบดีพร้อมคำชี้แจงและเหตุผลที่ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลนั้นได้ ในกรณีดังกล่าวให้ผู้คัดค้านมีภาระต้องพิสูจน์ตามเหตุผลที่กล่าวอ้าง

ให้บุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐที่แจ้งคำคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ยังคงมีหน้าที่ต้องรายงานข้อมูลสารมลพิษตามมาตรา ๘ โดยต้องระบุชื่อกลุ่มสารเคมีเพื่อให้กรมควบคุมมลพิษเผยแพร่แทนชื่อเฉพาะของสารเคมีดังกล่าวต่อสาธารณชนในระหว่างการพิจารณาคำคัดค้านนั้น

หมวด ๔ การเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชน

สิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่าย

มาตรา ๒๕ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษทั้งหมดที่อยู่ในความครอบครองของกรมควบคุมมลพิษโดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่าย เว้นแต่ข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้า

มาตรา ๒๖ กรมควบคุมมลพิษมีอำนาจหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมทั้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องรายงานและจากแหล่งกำเนิดมลพิษแบบแพร่กระจายผ่านทางอินเทอร์เน็ตและช่องทางอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕ ...

หมวด ๔ การเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชน

องค์ประกอบของข้อมูลที่รายงานสู่สาธารณะ ต้องเพียงพอต่อการสื่อสารความเสี่ยง และกระตุ้นให้เกิดการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิด

มาตรา ๒๖ วรรคสอง

การเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ปริมาณการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม
- (๒) บุคคล นิติบุคคล รวมถึงบริษัทแม่ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ต้องรายงาน ตามพิกัดทางภูมิศาสตร์
- (๓) ประเภทของกิจการ
- (๔) เขตการปกครอง
- (๕) ชื่อสารมลพิษที่กำหนดให้รายงานตามพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นชื่อสารเคมีที่ได้มีคำวินิจฉัยว่าเป็นความลับทางการค้าตามมาตรา ๑๐ และ ๑๑ ในกรณีดังกล่าวให้เผยแพร่ชื่อกลุ่มสารเคมีแทน
- (๖) ตัวกลางทางสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อากาศ น้ำ และดิน
- (๗) ของเสียและน้ำเสียที่เคลื่อนย้ายไปนอกแหล่งกำเนิด และสถานที่ปลายทาง
- (๘) ปริมาณและสถานการณ์การปล่อยสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษแบบแพร่กระจายประเภทต่าง ๆ
- (๙) ชื่อเจ้าของสถานประกอบการ

ตัวอย่างวิธีการรายงานข้อมูลสารมลพิษ

กรมการเกษตรและป่าไม้

A photograph showing a red boat on a river filled with dead fish. Two people are in the boat, and another person is standing on a log in the foreground, looking at the dead fish.

[illegible]

The screenshot shows the myRight-to-Know website interface. At the top, there's a navigation bar with the logo 'myRight-to-Know' and language options 'English' and 'español'. Below the logo, a heading reads 'Learn about industrial facilities that manage toxic chemicals.' A search form is centered on the page, featuring four input fields labeled 'Street', 'City', 'State', and 'Zip', followed by a 'Find Facilities' button. The background is a map of the United States with numerous orange dots representing industrial facilities. In the bottom left corner, there are three small inset maps for 'Alaska', 'Hawaii', and 'Puerto Rico'.

11

สิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ

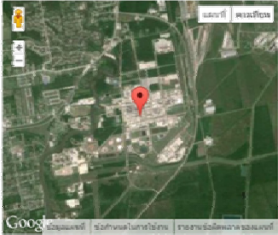
โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่าย

US Toxic Release Inventory

HomeStatesChemicalsWater Bodies

BAYER MATERIALSCIENCE BAYTOWN

8500 W BAY RD-M5-21
Texas, 775239730
latitude: 29.75433
longitude: -94.90823

Source: <http://toxicrelease.org/facilities/BAYER%20MATERIALSCIENCE%20BAYTOWN/>

กฎหมายนี้จะมีผลบังคับได้จริงอย่างไร

12

หมวด ๖ อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรการประจานผู้ก่อมลพิษที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายการรายงานข้อมูล

มาตรา ๓๐ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกบุคคลใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือจัดทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๓๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา ๗ ที่ไม่จัดส่งรายงานตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้กระทำโดยเปิดเผยข้อมูลในเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ ตลอดระยะเวลาที่ยังไม่มีการจัดส่งรายงานให้ถูกต้อง รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวในการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานด้วย

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

โทษปรับทางปกครอง รายวัน ตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

มาตรา ๓๔ ให้อธิบดีมีอำนาจลงโทษปรับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ในการลงโทษปรับทางปกครอง ให้อธิบดีคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด และในกรณีที่เห็นสมควร อธิบดีต้องมีคำสั่งให้ผู้กระทำผิดดำเนินการใดๆ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง หรือเหมาะสม

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาโทษปรับทางปกครองให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด และถ้าผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๕ ผู้ใดไม่รายงานข้อมูลที่จำต้องรายงานหรือรายงานข้อมูลไม่ครบถ้วนตามที่ มาตรา ๘ กำหนด ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกวันละไม่เกินสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

โทษอาญา รายวัน ตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

มาตรา ๓๖ ผู้ใดรายงานข้อมูลตามมาตรา ๘ หรือจัดทำคำชี้แจงหรือชี้แจงด้วยวาจาตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งตามมาตรา ๓๐ ด้วยข้อมูลที่เป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละไม่เกินสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๓๗ ผู้ใดมีหน้าที่ดูแลรักษาความลับทางการค้าตามมาตรา ๑๒ เปิดเผยหรือใช้ความลับนั้นเพื่อประโยชน์ของตนเองโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดไม่จัดทำคำชี้แจงหรือไม่มาชี้แจงด้วยวาจาตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งตามมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ.

ประโยชน์ของการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ

- **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** สามารถตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษในชุมชนได้ สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจอนุมัติ/ต่อใบอนุญาตกิจการที่ก่อมลพิษสูง
- **รัฐส่วนกลาง**
 - สามารถกำหนดเป้าหมายการลดมลพิษ มีตัวชี้วัดความคืบหน้าที่ชัดเจน
 - สามารถรับมือกับอุบัติเหตุเคมีได้อย่างทัน่วงที
 - สามารถเฝ้าระวังสุขภาพชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- **ภาคเอกชน** ลงทุนแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด นำไปสู่การอยู่ร่วมกันกับชุมชนอย่างยั่งยืน
- **ประชาชน** รับรู้ความเสี่ยงต่อสุขภาพ รับมือกับอุบัติเหตุเคมี และมีข้อมูลประกอบการต่อร้องให้เกิดการใช้เทคโนโลยีที่ดีที่สุดและการลดมลพิษ

หมวด ๕ อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อปท. สามารถใช้ข้อมูลมลพิษประกอบการพิจารณาอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๒๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งข้อมูลที่จำเป็นของแหล่งกำเนิดมลพิษแบบแพร่กระจายซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๔ ที่อยู่ในเขตพื้นที่ของตนให้สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) นำข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ไปใช้ประกอบการพิจารณาอนุญาตหรือกำหนดเงื่อนไขการอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในเขตพื้นที่ของตน

(๓) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้หรือการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษในระดับท้องถิ่น

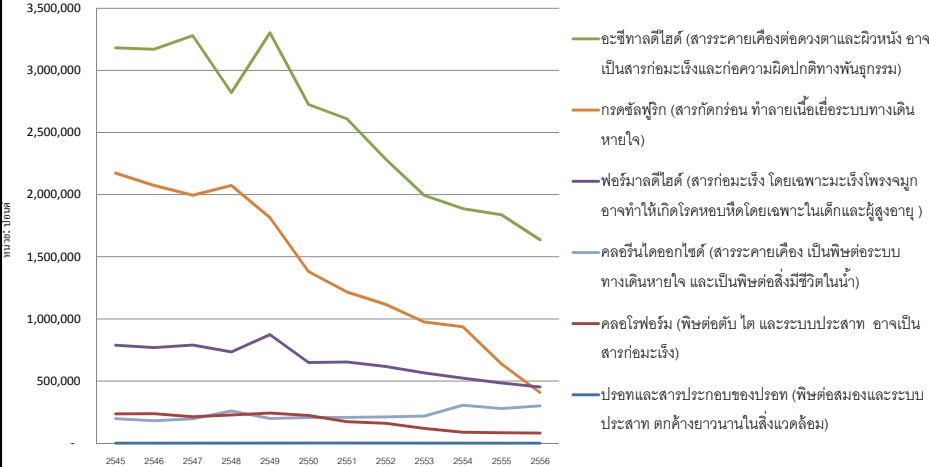
(๕) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๙ เมื่อปรากฏว่าผู้ขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขไม่ปฏิบัติหรือละเลยการจัดทำรายงานตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๒๘ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ต่อใบอนุญาต รวมทั้งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการนั้นได้

การอุทธรณ์เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมาใช้บังคับโดยอนุโลม

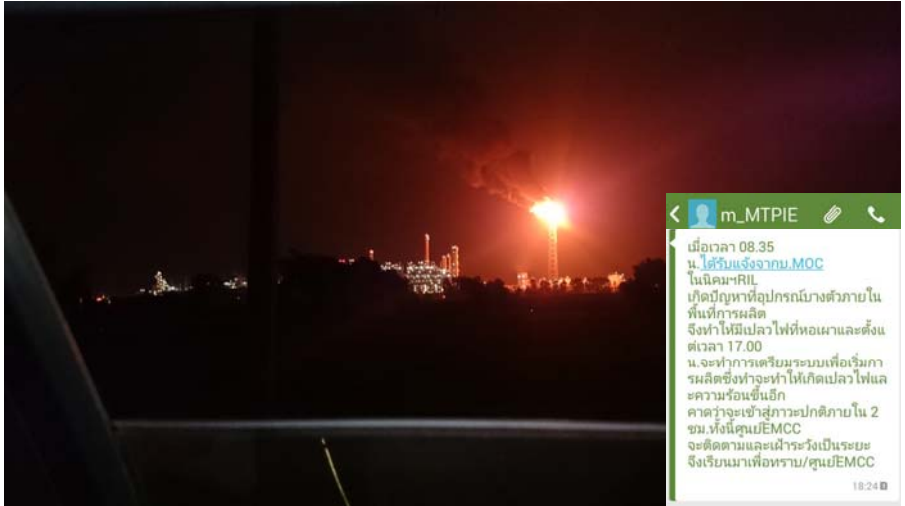
รัฐมีข้อมูลประกอบการแก้ไขปัญหามลพิษ

ปริมาณการปลดปล่อยสารอันตรายจากโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ ในสหรัฐฯ
เปรียบเทียบ 10 ปีที่ผ่านมาของการรายงานข้อมูลมลพิษสู่สาธารณะ

ข้อมูลจาก US TRI 2002-2013 และ www.rtknet.org, กรมโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ NAICS 322110.

มลพิษรุนแรงที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาสั้น ๆ เฉลี่ยแล้วไม่เกินค่ามาตรฐานรายปี

23 มี.ค. 58 – โรงแยกก๊าซ บมจ.มาบตาพุดโอเลฟินส์ นิคมอุตสาหกรรมอาร์ไอแอล เทศบาลเมืองมาบตาพุด จ.ระยอง

ภาระของหน่วยงานรัฐที่ต้องตามสืบค้นว่าสารพิษอะไรอยู่ในสิ่งแวดล้อม?

(บน) 16- 23 มี.ค. 57 –เพลิงไหม้ต่อเนื่อง 8 วัน ที่บ่อขยะผิวดงกฎหมาย อบต.แพรกษา ย่านนิคมฯ บางปู จ.สมุทรปราการ
(ล่าง) 5 พ.ค. 55 – ถังเก็บสารเคมีระเบิดที่โรงงาน บีเอสที อีลาสโตเมอร์ส นิคมฯ มาบตาพุด จ.ระยอง

ภาระของประชาชนที่ต้องร้องเรียน?

● ร้องมา... โรงงานผลิตเคมีภัณฑ์ ซอยวัดปากท่อ หมู่ 8 ต.บางกระเจ้า อ.เมือง จ.สมุทรสาคร ส่งกลิ่นเหม็น บางครั้งนานกว่าครึ่งชั่วโมง ชาวบ้านสุดทนเข้าไปมีปัญหา แสบจุก ปวดมึนหัว บางรายอาการหนัก ถึงขั้นอาเจียน เคยยื่นเรื่องกับ อบต. พื้นที่ หลายครั้ง แต่เงียบ... อุตสาหกรรมจังหวัดตรวจสอบที่...

● ชาวบ้าน หมู่ 4 ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม ขอ... อุตสาหกรรมจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัด ตรวจสอบ โรงงานเผาขี้เถ้าเผาถ่าน ทั้งวันทั้งคืน จนชาวบ้านหลายรายเป็นโรคระบบทางเดินหายใจ เคยร้อง อบต. ทุ่งลูกนก แล้ว แต่เงียบ...

● ชาวบ้านโนน ซอยแสงคำ ร. ร้อยมา เลือครือนเพราะมีทั้งฝุ่นและผดผอง ปลิวว่อนเกิดเป็นผดผาหยาบคายอย่างรุนแรงเด็กเล็กทำแท้งเป็นโรคมะเร็งที่พันทั้งซอย ไม่มีต้นเหตุมาจาก โรงงานอัดกระดาษแถวนี้หรือเปล่า?...เคยแจ้งทางเขตบางขุนเทียน มาตรวจสอบแล้ว...แต่ยังไม่มียะไรดีขึ้น...

● สุดท้าย ชาวบ้านโนน ซอยหิน 17 ตำบลมหาสารคาม หมู่ 4 คลอง ๑ เมือง จ.ระยอง ทนไม่ไหวยื่นเรื่อง บำบัดจากโรงงานอุตสาหกรรมย่านนี้ให้ช่วย แสบลักลอบปล่อยของปนเปื้อนมาโดนหน้าของงานรับลดขอบแต่ได้แค่แถมมา ผู้ว่าระยองเห็นใจชาวบ้านด้วย...

ภาพ: ชาวบ้านในเขตสมุทรสาครชุมนุมกดดันพิษ

ภาพ: ปิ๊ต นิลส์

การรับรู้ข้อมูลมลพิษ สู่การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหามลพิษ

ภาพ: Canada Star, Aljazeera, Huffington Post, Global News, Vancouver Sun, Vice.com, First Nations Health Authority

บทเฉพาะกาล

จัดตั้ง “สำนักข้อมูลการปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษ” และ ประกาศ “บัญชีรายชื่อสารมลพิษ” ภายใน ๑๘๐ วัน

เริ่มด้วยแหล่งกำเนิดประเภทโรงงานอุตสาหกรรม และจัดทำข้อมูลแหล่งกำเนิดประเภทอื่นๆ ภายใน ๕ ปี

มาตรา ๔๐ ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกประกาศตามมาตรา ๕ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๑ บทบัญญัติในหมวด ๒ ให้ใช้บังคับเพื่อพ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกประกาศตามมาตรา ๑๔ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่บทบัญญัติในหมวด ๒ มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๔๒ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับครบกำหนดระยะเวลาห้าปี ให้รัฐมนตรีจัดให้มีกระบวนการทบทวนสถานการณ์การบังคับใช้กฎหมาย และดำเนินการที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ก้าวสู่ “สิทธิการเข้าถึงข้อมูลมลพิษ”

ร่วมสนับสนุน

ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ.

การเข้าถึงข้อมูลมลพิษ เปรียบเทียบไทย ญี่ปุ่น และสหรัฐฯ
กิจการที่รายงานข้อมูลการปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

โครงการนำร่อง จ.ระยอง – แบบสมัครใจ	กฎหมายญี่ปุ่น – แบบบังคับ ทั่วประเทศ	กฎหมายสหรัฐอเมริกา – แบบบังคับ ทั่วประเทศ
อุตสาหกรรมการผลิต 7 ชนิด 1. ผลิตสารเคมี เคมีภัณฑ์ และปิโตรเลียม (โรงงานลำดับที่ 42-50, 89) 2. ผลิตยานยนต์ รวมการซ่อมยานพาหนะ (โรงงานลำดับที่ 75-80, 100) 3. แปรรูปไม้ ผลิตเครื่องเรือนและเครื่องตกแต่งอาคารจากไม้ แก้ว และยาง (โรงงานลำดับที่ 34-37, 83, 96) 4. ผลิตโลหะขั้นมูลฐานและโลหะขึ้นรูป (โรงงานลำดับที่ 59-64, 104) 5. ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า (โรงงานลำดับที่ 71-74, 81, 94, 107) 6. ผลิตยาง (โรงงานลำดับที่ 51, 52) 7. ผลิตพลาสติก (โรงงานลำดับที่ 53)	กิจการ 23 ประเภท 1. เหมืองโลหะ 2. การผลิตปิโตรเลียมดิบและก๊าซธรรมชาติ 3. <u>อุตสาหกรรมการผลิต</u> 4. การผลิต การส่งถ่าย และการจ่ายไฟฟ้า 5. การผลิตก๊าซ 6. แหล่งพลังความร้อน 7. ระบบน้ำเสีย 8. ระบบขนส่งทาง 9. โกดัง (เฉพาะผลิตภัณฑ์การเกษตร ก๊าซหรือของเหลวทั้งก)์ 10. การค้าส่งปิโตรเลียม 11. การค้าส่งเศษเหล็ก (เฉพาะธุรกิจรวบรวมหรือแยกชิ้นส่วนเครื่องปรับอากาศรถยนต์) 12. การค้าส่งรถยนต์ (เฉพาะธุรกิจรวบรวมสิ่งของที่อยู่ในเครื่องปรับอากาศรถยนต์) 13. ร้านขายเชื้อเพลิง 14. ร้านซักรีด ชักแห้ง 15. ร้านอัดถ่ายภาพ 16. ร้านซ่อมบำรุงรถยนต์ 17. ร้านซ่อมบำรุงเครื่องจักร 18. บริการตรวจสอบสภาพสินค้า 19. บริการรับรองคุณภาพการตรวจวัด 20. ธุรกิจกำจัดของเสียในครัวเรือน 21. ธุรกิจกำจัดของเสียอุตสาหกรรม 22. สถาบันการศึกษาระดับสูง (ไม่รวมสถาบันทางมนุษยศาสตร์) 23. สถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ	8 ประเภทอุตสาหกรรม 1. อุตสาหกรรมการผลิตสารเคมี (สถานประกอบการที่มีการเปลี่ยนวัสดุหรือสารเคมีทั้งทางกลและทางเคมีให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่) 2. อุตสาหกรรมเหมืองโลหะ 3. อุตสาหกรรมเหมืองถ่านหิน 4. อุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้า (เฉพาะการเผาถ่านหินและหรือน้ำมันเพื่อผลิตไฟฟ้าจำหน่ายเชิงพาณิชย์) 5. อุตสาหกรรมการบำบัด เก็บ และกำจัดของเสีย 6. อุตสาหกรรมบริการบำบัดสารทำลายลาย(เฉพาะโรงงานที่ให้บริการบำบัดสารทำลายลายแบบมีสัญญาหรือค่าธรรมเนียม) 7. อุตสาหกรรมจำหน่ายสารเคมี (สถานประกอบการที่ขายส่งสารเคมีและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง) 8. อุตสาหกรรมคลังปิโตรเลียมขนาดใหญ่ (สถานประกอบการที่ขายส่งน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมจากคลังเก็บขนาดใหญ่) ทั้งนี้ รวมสถานประกอบการของภาครัฐตามที่กำหนดใน Executive Order 13423 รวมถึงเรือนจำของรัฐ สวนสาธารณะ และโรงพยาบาลของรัฐ ที่เข้าเกณฑ์จำกัดด้านคนแรงแและปริมาณสารเคมีก็เข้าข่ายควบคุมตาม TRI ด้วย

การเข้าถึงข้อมูลมลพิษ เปรียบเทียบไทย ญี่ปุ่น และสหรัฐฯ

โครงการนำร่องของไทย ทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR)	กฎหมายญี่ปุ่น Pollution Release and Transfer Register (PRTR)	กฎหมายสหรัฐอเมริกา Toxic Release Inventory (TRI)
เปิดเผยภาพรวมระดับอำเภอ จังหวัด	เปิดเผยข้อมูลรายโรงงาน	เปิดเผยข้อมูลรายโรงงาน
เฉพาะจังหวัดระยอง	ทั่วประเทศ	ทั่วประเทศ
สารเคมีที่ต้องรายงาน 107 ชนิด	สารเคมีที่ต้องรายงาน 435 ชนิด	สารเคมีที่ต้องรายงาน 666 ชนิด
ผู้รับรายงานข้อมูล - กนอ. สำหรับกิจการในนิคมอุตสาหกรรม - กรอ. สำหรับกิจการนอกนิคมอุตสาหกรรม - คพ. สำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่ใช่อุตสาหกรรม	ผู้รับรายงานข้อมูล - หลัก: ส่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (~อบจ.) - ข้อยกเว้น: กรณีความลับทางการค้า ส่งรายงานถึงรัฐส่วนกลาง (รายงานชื่อกลุ่มสารเคมี แทนชื่อเฉพาะ)	ผู้รับรายงานข้อมูล รัฐส่วนกลาง สำนักคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (US EPA)
กิจการอันมีแหล่งกำเนิดมลพิษไม่แน่นอน (non-point source) ที่ต้องประเมินและรายงานการปลดปล่อยมลพิษ - ยานยนต์ - การเกษตร - สีและการก่อสร้าง - โรงพยาบาล (มีสารเคมีในครอบครองน้อยกว่า 1 ตันต่อปี จะถือเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษไม่แน่นอน) - มหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัย (น้อยกว่า 1 ตันต่อปี) - ครัวเรือน - สถานีจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง - โรงงานที่ครอบครองสารเคมีน้อยกว่า 1 ตันต่อปี	กิจการอันมีแหล่งกำเนิดมลพิษไม่แน่นอน (non-point source) ที่ต้องประเมินและรายงานการปลดปล่อยมลพิษ - สถานประกอบการใน 23 ประเภทอุตสาหกรรมที่กำหนดให้รายงาน แต่ไม่เข้าเกณฑ์ที่ต้องรายงาน เช่น จำนวนคนงานประจำน้อยกว่า 21 คน ปริมาณสารเคมีกลุ่มที่ 1 ที่ครอบครองต่อปีน้อยกว่าเกณฑ์ - สถานประกอบการนอก 23 ประเภทอุตสาหกรรมที่กำหนดให้รายงาน - ครัวเรือน - แหล่งกำเนิดที่เคลื่อนที่ได้แก่ รถยนต์ มอเตอร์ไซด์ รถไฟ เรือ และเครื่องบิน	แหล่งกำเนิดที่ไม่ใช่อุตสาหกรรมไม่ต้องรายงานข้อมูลมลพิษ กฎหมายควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษอุตสาหกรรมเท่านั้น
เผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะครั้งเดียว ประมาณเดือนเมษายน 2558 ที่ www.pcd.go.th	เผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะทุกปี รวมข้อมูลย้อนหลัง	เผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะทุกปี รวมข้อมูลย้อนหลัง

รวบรวมโดย มูลนิธิบูรณะนิเวศ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

เหตุผล

โดยที่การพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาทำให้มีการใช้สารเคมีในการผลิตทางอุตสาหกรรม การเกษตร และการบริการต่างๆเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีการปล่อยสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมตลอดเวลา พื้นที่หลายแห่งจึงกลายเป็นแหล่งกำเนิดและแหล่งรองรับสารมลพิษ ทั้งในรูปของมลพิษทางอากาศ น้ำเสีย มลพิษในดิน และของเสียอันตรายอื่นๆ ปัญหาดังกล่าวนับวันก็ยิ่งทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อสุขภาพของมนุษย์ สิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ และความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และก่อความเสียหายอย่างกว้างขวางต่อสังคม เศรษฐกิจ ความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศโดยรวม กฎหมายและกลไกการจัดการสิ่งแวดล้อมของประเทศที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันยังคงเน้นการใช้มาตรการกำกับและควบคุมเป็นหลัก การตรากฎหมายเพื่อพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมจึงเป็นมาตรการสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพและความเข้มแข็งแก่หน่วยงานของรัฐในการประเมินสถานการณ์ปัญหามลพิษได้อย่างถูกต้องและสามารถจัดการปัญหาตั้งแต่ต้นได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเป็นการรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสิทธิในการมีส่วนร่วมในการคุ้มครอง ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๗ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรการดังกล่าวยังจะช่วยให้ภาคเอกชนสามารถตรวจสอบระบบและกระบวนการผลิตของตนให้รัดกุม ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินกิจการในระยะยาว อีกทั้งเป็นเครื่องมือหนึ่งในการลดความเสี่ยงภัยจากสารเคมีและสารมลพิษตกค้างในสิ่งแวดล้อม ตามอนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษตกค้างยาวนานในสิ่งแวดล้อมซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และเป็นไปตามหลักการของปฏิญญาโอเพื่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา และแผนปฏิบัติการ ๒๑ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

พ.ศ.

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัตินี้ มีบทบัญญัติบางประการ เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น

“สารมลพิษ” หมายความว่า ธาตุหรือสารประกอบ ที่เมื่อถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือมีอยู่ในสิ่งแวดล้อม อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้

“บัญชีรายชื่อสารมลพิษ” หมายความว่า บัญชีรายชื่อสารมลพิษที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือส่งผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์ สัตว์ พืช ทรัพยากร หรือสิ่งแวดล้อม และให้หมายความรวมถึงสารมลพิษตามความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นสารมลพิษที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นสารก่อมะเร็ง
- (๒) เป็นสารก่อการกลายพันธุ์
- (๓) เป็นสารที่มีพิษต่อระบบสืบพันธุ์

- (๔) เป็นสารที่มีพิษเรื้อรัง
- (๕) เป็นสารที่ก่อให้เกิดอาการแพ้
- (๖) เป็นสารที่เป็นอันตรายต่อระบบนิเวศ
- (๗) เป็นสารที่ทำลายชั้นโอโซน
- (๘) เป็นสารมลพิษอินทรีย์ตกค้างยาวนานในสิ่งแวดล้อม
- (๙) สารอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใด ที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

“ชื่อเฉพาะของสารเคมี” หมายความว่า ชื่อทางวิทยาศาสตร์ ชื่อสามัญ ชื่อทางการค้า หรือกลุ่มตัวเลขของสารเคมีที่จดทะเบียนกับ Chemical Abstracts Service of the American Chemical Society สำหรับป้อนข้อมูลของสารเคมี (CAS Number)

“ชื่อกลุ่มสารเคมี” หมายความว่า ชื่อของกลุ่มสารเคมีซึ่งมีคุณสมบัติทางฟิสิกส์เคมีและมีผลต่อสุขภาพมนุษย์และหรือก่ออันตรายต่อระบบนิเวศ และหรือมีคุณสมบัติที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใดๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของสารมลพิษ

“รายงาน” หมายความว่า การแสดงข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้

“แหล่งกำเนิดมลพิษแบบแพร่กระจาย” หมายความว่า แหล่งกำเนิดมลพิษที่อยู่กระจัดกระจายหรือเคลื่อนที่ได้ และไม่จัดอยู่ในประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีหน้าที่ต้องรายงานการปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษ

“การปล่อยสารมลพิษ” หมายความว่า การปล่อยสารมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมอันเป็นผลจากกิจกรรมของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะที่เกิดขึ้นประจำหรือไม่ประจำ ไม่ว่าเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึง การหก การระเหย การปล่อย การทิ้ง หรือการระบายน้ำทิ้ง หรือการปล่อยอากาศเสีย

“การเคลื่อนย้ายสารมลพิษ” หมายความว่า การเคลื่อนย้ายสารมลพิษออกนอกเขตพื้นที่สถานประกอบการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการบำบัด กำจัด หรือนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ

“สถานประกอบการ” หมายความว่า อาคาร อุปกรณ์ โครงสร้าง และสิ่งอื่นใดที่ติดตั้งอยู่กับที่ภายในสถานที่เดียวกัน พื้นที่ต่อเนื่อง หรือพื้นที่ติดต่อกัน และมีเจ้าของหรือผู้ดำเนินการเป็นบุคคลเดียวกัน ซึ่งรวมถึงบุคคลที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของบุคคลเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงโรงงานอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

“ผลิต” หมายความว่า ทำ เพาะ ปรุง ผสม แปรรูป ปรุงแต่ง แบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุ

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรหรือนำผ่าน

“ส่งออก” หมายความว่า ส่งหรือดำเนินการเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“มีไว้ในครอบครอง” หมายความว่า การมีไว้ในครอบครองไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น และไม่จำเป็นต้องเป็นการมีไว้เพื่อขาย เพื่อขนส่ง เพื่อใช้ หรือเพื่อประการอื่นใด และรวมถึงการมีไว้ในความครอบครองโดยมิได้ใช้ประโยชน์ด้วย

“ความลับทางการค้า” หมายความว่า ข้อมูลการค้าซึ่งยังไม่รู้จักกันโดยทั่วไป หรือยังเข้าถึงไม่ได้ในหมู่บุคคลซึ่งโดยปกติแล้วต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูลดังกล่าว โดยเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เนื่องจากการเป็นความลับและเป็นข้อมูลที่ผู้ควบคุมความลับทางการค้าได้ใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อรักษาไว้เป็นความลับ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระของรัฐ หรือหน่วยงานหรือองค์การอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“คณะกรรมการควบคุมมลพิษ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมมลพิษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

“คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

“คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า บุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (๑) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๒) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- (๓) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๕) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นนอกเหนือจากข้อ (๑) ถึง (๕) ข้างต้น ที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายมลพิษ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจออกประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดในเรื่องต่อไปนี้

- (๑) บัญชีรายชื่อสารมลพิษ รวมทั้งเกณฑ์ปริมาณการผลิต มีไว้ในครอบครอง หรือปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมของสารมลพิษแต่ละรายการที่ต้องมีการรายงาน
- (๒) ประเภทและขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษที่บุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานตามมาตรา ๗
- (๓) หลักเกณฑ์และวิธีการวิเคราะห์ คำนวณ และประเมินปริมาณสารมลพิษที่ปล่อยหรือเคลื่อนย้ายออกสู่สิ่งแวดล้อม และแบบที่ใช้ในการจัดทำรายงาน
- (๔) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเผยแพร่ข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมให้สาธารณชนรับทราบ
- (๕) หลักเกณฑ์ในการพิจารณาโทษปรับทางปกครอง
- (๖) เรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

การกำหนดบัญชีรายชื่อสารมลพิษและเกณฑ์ปริมาณการผลิต มีไว้ในครอบครอง เคลื่อนย้าย หรือปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่ง (๑) ให้พิจารณาและคำนึงถึงแนวทางการจัดการสารเคมีระหว่างประเทศเพื่อรักษาสีสิ่งแวดล้อม ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้านสารเคมี สถานการณ์ด้านการผลิต การใช้ และการเก็บรักษาสารเคมี และปัจจัยอื่นๆ อย่างรอบคอบเพียงพอเพื่อป้องกันอันตรายใดๆ ต่อสุขภาพมนุษย์และสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สารเคมีนั้น โดยให้คำนึงถึงคุณสมบัติความเป็นอันตราย และโอกาสที่สารเคมีนั้นจะแพร่กระจายหรือรั่วไหลออกสู่สิ่งแวดล้อม

มาตรา ๖ การจัดทำ ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกประกาศที่ออกตามมาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียอย่างทั่วถึงก่อน

ให้รัฐมนตรีนำข้อมูลที่ได้รับจากการรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่งมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ พร้อมทั้งจัดทำคำชี้แจงและเหตุผลในแต่ละประเด็นและเผยแพร่ต่อสาธารณชนผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของหน่วยงาน

มาตรา ๗ บุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่จัดทำรายงานต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) ผลิต มีไว้ในครอบครอง เคลื่อนย้าย หรือปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมซึ่งสารมลพิษที่ปรากฏในบัญชีรายชื่อสารมลพิษและตามปริมาณที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕

(๒) ประกอบกิจการตามประเภทและขนาดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕

มาตรา ๘ บุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๗ ต้องรายงานข้อมูลชนิดและปริมาณการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษตามบัญชีรายชื่อสารมลพิษที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕ ของแต่ละแหล่งกำเนิดมลพิษที่เกิดขึ้นในรอบปีที่ผ่านมาต่อสำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๖ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

การจัดทำรายงานและการวิเคราะห์ คำนวณ หรือประเมินปริมาณสารมลพิษที่ปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕

มาตรา ๙ ในกรณีที่บุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๗ ไม่ประสงค์ให้มีการเปิดเผยชื่อเฉพาะของสารเคมีในรายงานเนื่องจากเป็นข้อมูลซึ่งเป็นความลับทางการค้า ให้แจ้งคำคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยทำเป็นหนังสือถึงอธิบดีพร้อมคำชี้แจงและเหตุผลที่ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลนั้นได้ ในกรณีดังกล่าวให้ผู้คัดค้านมีภาระต้องพิสูจน์ตามเหตุผลที่กล่าวอ้าง

ให้บุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐที่แจ้งคำคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ยังคงมีหน้าที่ต้องรายงานข้อมูลสารมลพิษตามมาตรา ๘ โดยต้องระบุชื่อกลุ่มสารเคมีเพื่อให้กรมควบคุมมลพิษเผยแพร่แทนชื่อเฉพาะของสารเคมีดังกล่าวต่อสาธารณชนในระหว่างการพิจารณาคำคัดค้านนั้น

มาตรา ๑๐ เมื่อมีการเสนอคำคัดค้านตามมาตรา ๙ อธิบดีต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน ผู้คัดค้านมี

สิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

การพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง และอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและวินิจฉัยคำอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งรับฟังคำคัดค้านไม่ให้เปิดเผยข้อมูลในส่วนที่ถือว่าเป็นความลับทางการค้า บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่อธิบดีมีคำสั่งดังกล่าว ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับการอุทธรณ์คำสั่งตามมาตรานี้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ เมื่อมีเหตุจำเป็นเพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยหรือความปลอดภัยของสาธารณชน หรือในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่นซึ่งมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า ให้อธิบดีมีอำนาจเปิดเผยข้อมูลชื่อเฉพาะของสารเคมีที่ได้รับการวินิจฉัยแล้วว่าเป็นความลับทางการค้าต่อผู้ที่เกี่ยวข้องตามคำร้องขอ ในกรณีดังกล่าว ให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ความลับทางการค้านั้นไป มีหน้าที่ดูแลรักษาความลับทางการค้านั้นจากการเปิดเผย เอาไป หรือนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ที่ไม่เป็นธรรมด้วย

มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบรายงาน หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ต้องจัดส่งข้อมูลสำหรับปีที่ผ่านมาของการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองซึ่งสารมลพิษที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕ ให้แก่สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๖ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

หมวด ๒

การประเมินปริมาณสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษแบบแพร่กระจาย

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจออกประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษแบบแพร่กระจายที่ต้องประเมินการปล่อยสารมลพิษ รวมทั้งวิธีการวิเคราะห์ คำนวณ และประเมินปริมาณสารมลพิษที่แหล่งกำเนิดมลพิษดังกล่าวปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๕ ให้สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๖ มีหน้าที่วิเคราะห์ คำนวณ และประเมินปริมาณการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษแบบแพร่กระจายที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๔

หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำกับดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษแบบแพร่กระจายซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๔ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษดังกล่าวให้สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๓

การจัดทำฐานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ จากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๑

สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๖ ให้จัดตั้งสำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมขึ้นในกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรียกโดยย่อว่า “สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ” เพื่อจัดทำฐานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมสำหรับการเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามพระราชบัญญัตินี้

รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งและมอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๗ ให้สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับรายงานและเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีหน้าที่ต้องรายงานตามมาตรา ๗ เพื่อดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) ประเมินการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษแบบแพร่กระจาย
- (๓) จัดทำฐานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม รวมถึงระบบประกันและควบคุมคุณภาพ และความปลอดภัยของข้อมูลดังกล่าว

- (๔) ประมวลและจัดทำข้อมูลตามข้อ (๑) (๒) และ (๓) ให้อยู่ในรูปแบบที่พร้อมต่อการเผยแพร่สู่สาธารณชน
- (๕) เสนอประกาศกระทรวงตามมาตรา ๕ และ มาตรา ๑๔ ต่อคณะกรรมการวิชาการตามมาตรา ๑๔ เพื่อพิจารณาให้ความเห็น
- (๖) เสนอประกาศกระทรวงที่คณะกรรมการวิชาการตามมาตรา ๑๔ ได้ให้ความเห็นแล้วต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษเพื่อพิจารณาให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกประกาศกระทรวงตามมาตรา ๕
- (๗) ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้จัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองซึ่งสารมลพิษตามบัญชีรายชื่อสารมลพิษที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕ รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๘) ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ
- (๙) ส่งเสริมขีดความสามารถของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษในการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน
- (๑๐) จัดให้มีการศึกษาวิจัยและประเมินความเป็นอันตรายของสารมลพิษตามบัญชีรายชื่อสารมลพิษที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕ และเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณชน
- (๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือเมื่อกฎหมายอื่นกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติ

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการวิชาการ

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการวิชาการคณะหนึ่ง ประกอบด้วยอธิบดีเป็นประธานกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินแปดคนเป็นกรรมการ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ โดยจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิศวกรรมเคมีกระบวนการผลิต ระบบบำบัดมลพิษ มลพิษในสิ่งแวดล้อม พืชวิทยา การจัดการฐานข้อมูลและระบบข้อมูล มาตรวิทยา เคมี และสาขาอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อม

ให้ผู้อำนวยการสำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการวิชาการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ความเห็นต่อประกาศกระทรวงที่สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษเสนอตามมาตรา ๑๗
- (๒) ให้ความเห็นชอบข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติงานที่สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษเสนอเกี่ยวกับการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูล วิธีการตรวจทานความถูกต้องของข้อมูล การประกันคุณภาพ และการควบคุมคุณภาพของระบบการจัดการฐานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม
- (๓) แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ หรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณา ศึกษา เสนอแนะหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๐ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี แต่อาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่เกินอีกหนึ่งวาระ

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๒๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) รัฐมนตรีให้ออก เพราะไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติหรือมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือมีส่วนได้เสียในกิจการหรือธุรกิจใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบโดยตรงหรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการปฏิบัติหน้าที่

มาตรา ๒๒ ในการประชุมคณะกรรมการวิชาการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๒๓ การประชุมคณะกรรมการวิชาการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุมหากกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องที่คณะกรรมการวิชาการพิจารณา ให้กรรมการผู้นั้นแจ้งให้ที่ประชุมทราบ และให้ที่ประชุมพิจารณาว่ากรรมการผู้นั้นสมควรอยู่ในที่ประชุมและออกเสียงลงมติในการประชุมเรื่องนั้นได้หรือไม่ ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการวิชาการกำหนด

มาตรา ๒๔ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา และอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๔

การเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชน

มาตรา ๒๕ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษทั้งหมดที่อยู่ในความครอบครองของกรมควบคุมมลพิษโดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่าย เว้นแต่ข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้า

มาตรา ๒๖ กรมควบคุมมลพิษมีอำนาจหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมทั้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องรายงานและจากแหล่งกำเนิดมลพิษแบบแพร่กระจายผ่านทางอินเทอร์เนตและช่องทางอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕

การเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ปริมาณการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม
- (๒) บุคคล นิติบุคคลรวมถึงบริษัทแม่ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ต้องรายงาน ตามพิกัดทางภูมิศาสตร์

- (๓) ประเภทของกิจการ
- (๔) เขตการปกครอง
- (๕) ชื่อสารมลพิษที่กำหนดให้รายงานตามพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นชื่อสารเคมีที่ได้มีคำวินิจฉัยว่าเป็นความลับทางการค้าตามมาตรา ๑๐ และ ๑๑ ในกรณีดังกล่าวให้เผยแพร่ชื่อกลุ่มสารเคมีแทน
- (๖) ตัวกลางทางสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อากาศ น้ำ และดิน
- (๗) ของเสียและน้ำเสียที่เคลื่อนย้ายไปนอกแหล่งกำเนิด และสถานที่ปลายทาง
- (๘) ปริมาณและสถานการณ์การปล่อยสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษแบบแพร่กระจายประเภทต่าง ๆ
- (๙) ชื่อเจ้าของสถานประกอบการ

การเผยแพร่ข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษผ่านช่องทางอื่นๆตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการจัดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย

มาตรา ๒๗ เมื่อบุคคลใดมีคำขอให้อธิบดีเปิดเผยข้อมูลส่วนอื่นเกี่ยวกับรายงานนอกจากข้อมูลที่มีการเผยแพร่ต่อสาธารณชนแล้วตามมาตรา ๒๖ ให้อธิบดีเปิดเผยข้อมูลตามที่มีการร้องขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ข้อมูลที่ได้วินิจฉัยแล้วว่าเป็นความลับทางการค้าตามมาตรา ๑๐ และ ๑๑

ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูล ผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการวินิจฉัยข้อมูลข่าวสารของทางราชการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง การดำเนินการกับคำอุทธรณ์ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๕

อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ส่งข้อมูลที่จำเป็นของแหล่งกำเนิดมลพิษแบบแพร่กระจายซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๔ ที่อยู่ในเขตพื้นที่ของตนให้สำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) นำข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ไปใช้ประกอบการพิจารณาอนุญาตหรือกำหนดเงื่อนไขการอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในเขตพื้นที่ของตน

- (๓) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้หรือการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) ส่งเสริมและสนับสนุนสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษในระดับท้องถิ่น
- (๕) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๙ เมื่อปรากฏว่าผู้ขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขไม่ปฏิบัติหรือละเลยการจัดทำรายงานตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๒๘ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ต่อใบอนุญาต รวมทั้งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการนั้นได้

การอุทธรณ์เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๖

อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๐ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกบุคคลใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือจัดทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา ๙ ที่ไม่จัดส่งรายงานตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้กระทำโดยเปิดเผยข้อมูลในเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ ตลอดระยะเวลาที่ยังไม่มีการจัดส่งรายงานให้ถูกต้อง รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวในการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานด้วย

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่ากรรมการหรือผู้จัดการทุกคนของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดกับนิติบุคคลนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำของนิติบุคคลนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

ส่วนที่ ๒ โทษปรับทางปกครอง

มาตรา ๓๔ ให้อธิบดีมีอำนาจลงโทษปรับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ในการลงโทษปรับทางปกครอง ให้อธิบดีคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด และในกรณีที่เห็นสมควร อธิบดีต้องมีคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดดำเนินการใดๆ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องหรือเหมาะสม

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาโทษปรับทางปกครองให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด และถ้าผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๕ ผู้ใดไม่รายงานข้อมูลที่ต้องรายงานหรือรายงานข้อมูลไม่ครบถ้วนตามที่มาตรา ๘ กำหนด ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกวันละไม่เกินสองหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

ส่วนที่ ๓ โทษอาญา

มาตรา ๓๖ ผู้ใดรายงานข้อมูลตามมาตรา ๘ หรือจัดทำคำชี้แจงหรือชี้แจงด้วยวาจาตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งตามมาตรา ๓๐ ด้วยข้อมูลที่เป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละไม่เกินสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๓๗ ผู้ใดมีหน้าที่ดูแลรักษาความลับทางการค้าตามมาตรา ๑๒ เปิดเผยหรือใช้ความลับนั้นเพื่อประโยชน์ของตนเองโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดไม่จัดทำคำชี้แจงหรือไม่ชี้แจงด้วยวาจาตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งตามมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๙ ให้รัฐมนตรีดำเนินการจัดตั้งสำนักข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๑๖ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๐ ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกประกาศตามมาตรา ๕ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๑ บทบัญญัติในหมวด ๒ ให้ใช้บังคับเพื่อพ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกประกาศตามมาตรา ๑๔ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่บทบัญญัติในหมวด ๒ มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๔๒ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับครบกำหนดระยะเวลาห้าปี ให้รัฐมนตรีจัดให้มีกระบวนการทบทวนสถานการณ์การบังคับใช้กฎหมาย และดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี